

Riksdagen
Stenografiska uppteckningar
vid EU-nämndens sammanträden
2007/08:37

Stenografiska
uppteckningar
2007/08:37

Fredagen den 13 juni

---

1 § Allmänna frågor och yttre förbindelser

Utrikesminister Carl Bildt

Statsrådet Cecilia Malmström

Återrapport från ministerrådsmöte den 26 och 27 maj 2008

**Information och samråd inför ministerrådsmöte den 16 och 17 juni
2008**

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

I dag ska vi prata om allmänna frågor och yttre förbindelser med utrikesministern och statsrådet Malmström. Statsrådet Björling kommer inte, eftersom, som jag kan avslöja redan nu, WTO-frågan är struken.

Vi går först in på återrapport från det gångna rådsmötet. Där finns det flera utsända rapporter, eftersom det var super-Gaerc. Därför finns det också utsända rapporter om bistånd och försvar. Som ni ser är de ministrarna inte här, men kommer det frågor om det får vi väl se vad som händer med dem. Annars går det att återkomma om det är något som det inte går att få svar på i dag.

Jag lämnar ordet till utrikesministern först om det är något särskilt han vill säga, men rapporterna är som sagt utsända.

Anf. 2 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Nej.

Anf. 3 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):

Tyvärr har frågan om WTO blivit struken. Man kan känna en viss oro utifrån eventuella framgångar i Doharundan. Men det är möjligt att man är för pessimistisk just nu med känslan att ministern inte kom med anledning av det.

Jag vill ändå ställa några frågor. Efter vad jag kan förstå av återrapporteringen var det när det gäller såväl Doharundan som EPA-förhandlingarna relativt mycket debatt utifrån de frågorna. Man kan inte låta bli att undra utifrån ett ministermöte som eventuellt ska bli av hur stora möjligheter det är. Det är egentligen det min fråga handlar om.

Samtidigt kan man inte låta bli att fundera över den ökade bristen på livsmedel, också ökade priser på livsmedel, om det finns ett samband med att det i dag inte finns något avtal på Doharundan och att det drar ut på tiden vad det gäller EPA-förhandlingarna.

När det gäller EPA-förhandlingarna som också finns med i återrapporteringen, fanns det olika diskussioner, och man hänvisar där lite till hur de olika AVS-länderna ställer sig. Vad det gäller NGO:er pekar man på det också i återrapporteringen och deras inflytande i de olika AVS-länderna.

Till vår kännedom har det kommit att det från EU:s sida förekommer, som de upplever det, hot att om de nu inte skriver på eller går med kommer de inte att få något bistånd. Därför skulle jag slutligen vilja ställa en fråga på det området. Finns det någon form av relevans i den här informationen som har kommit fram?

Anf. 4 Utrikesminister CARL BILDT (m):

I den senare delen har jag inte den blekaste aning. Sverige har inte framfört några sådana synpunkter vad jag vet. Jag skulle bedöma det som mycket osannolikt, men kring ett förhandlingsbord kan allt möjligt förekomma. Men det ingår självfallet inte i EU:s förhandlingsposition.

Det är väl inte så mycket att säga om den diskussion som var vid tidigare Gaerc. Att kalla den diskussion är kanske att överdriva det hela lite. Det var mer att Peter Mandelson rapporterade, och sedan redovisade de olika staterna sina olika positioner.

Det gjorde vi för att framför allt ge ett stöd för Peter Mandelson och den förhandlingsuppläggning som kommissionen har som vi bedömer, efter omständigheterna och i den rådande situationen, är bästa möjliga vägen att gå fram. Slutresultatet av den redovisningen av olika nationella ståndpunkter blev att kommissionen ansåg att den hade stöd för sin linje.

Det som därefter har inträffat är i formell mening ingenting alls. Men jag kan nämna att jag under helgen träffade Peter Mandelson. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

Sedan var Pascal Lamy på ett synnerligen snabbt besök i Stockholm i går. Han var väl lite mer än 50-50 vad gäller möjligheterna att gå i land.

Men detta är inte att betrakta som information. Detta är att betrakta som stämningsbilder i stort sett från dem som sitter mitt inne i detta och som själva är väldigt osäkra på hur det här kommer att gå. Det är *touch-and-go*, men det är kanske lite mera *go* än *touch*, så att säga.

Anf. 5 MAGDALENA STREIJFFERT (s):

Fru ordförande! En annan punkt som också har strukits från dagordningen är frågan om Burma. På förra mötet diskuterade man situationen kring den humanitära katastrofen efter cyklonen Nargis och hur EU kunde pressa på för att hjälpsändningar ska komma fram.

Jag tycker att det är väldigt viktigt att man fortsätter att pressa på militärjuntan, för fortfarande når inte hjälp fram. Man kanske med samarbete med Aseanländerna möjligtvis kan komma in med hjälp och stöd för befolkningen som fortfarande lider oerhört mycket, framför allt med en militärjunta som inte gör tillräckligt.

Jag vill också påpeka att det är viktigt att man fortsätter att följa det andra spåret, det vill säga den politiska pressen mot militärjuntan, att man försöker nå demokrati och efterlevande av mänskliga rättigheter. De har faktiskt genomfört ett val, en folkomröstning om konstitutionen där de säger att 98 eller 99 procent av befolkningen gick och röstade. Det är

märkligt att 94 procent sade ja. Det är alltså ett val som naturligtvis inte är demokratiskt eller fritt på något sätt.

Det handlar om att man fortsätter att hålla två parallella spår. Därför var det synd att man har strukit den här punkten. Jag hoppas att Sverige fortsätter att driva de två parallella linjerna, med humanitärt stöd men också fortsätter den politiska pressen, försöker ta fram smarta sanktioner och fördöma det val som har varit.

Anf. 6 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag instämmer i detta. Det är relativt naturligt att det är det humanitära spåret som har haft den absoluta prioriteten under den gångna tiden. Det innebär inte att det politiska spåret är bortglömt. Jag återkommer.

Det är en möjlighet som gränsar till sannolikhet att vi gör en deklaration i Burmafrågan i samband med det europeiska toppmötet i slutet av nästa vecka. Det får vi anledning att återkomma till. Enligt då kända linjer, får jag säga.

Anf. 7 ORDFÖRANDEN:

Med det kan vi lägga de här återrapporterna till handlingarna.

Då går vi in på information och samråd inför det kommande rådsmötet. Som ni ser står de allmänna frågorna först, och de yttre förbindelserna kommer sedan. Det innebär att vi börjar med de Malmströmska punkterna. Sedan får utrikesministern hoppa in där han finner anledning.

Vi gör som vi brukar också i den meningen att vi tar A-punkterna sist.

Vi tar alltså fram den blå agendan. Jag ska nämna att utrikesutskottet informerades inför det här rådsmötet så sent som den 22 maj.

Det finns diverse material utsänt till nämndens ledamöter inför det här. Som vanligt när det är utrikesfrågor ligger slutsatserna i en hemlig mapp på bordet och har tidigare legat på kansliet.

Nu har vi först punkt 3, Resolutioner, beslut och yttranden från Europaparlamentet. Den punkten brukar passera rätt obemärkt förbi om det inte är något som statsrådet vill säga.

Vi kan tacka för informationen i den punkten.

Då går vi in på förberedelser inför toppmötet nästa vecka. Den frågan har varit i EU-nämnden förut, närmast den 23 maj då det fanns stöd för regeringens där redovisade upplägg inför fortsatta förhandlingar i denna fråga.

Då fanns det ett skelett till det som nu föreligger som utkast till slutsatser på toppmötet.

Anf. 8 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Fru ordförande! Ja, den här gången finns det slutsatser, och de över-sändes till nämnden i onsdags, tror jag. Så det är dem som jag kommer att kommentera. Sedan kommer statsministern att återkomma till nämnden på onsdag nästa vecka för diskussion om det händer något ytterligare på Gaerc på måndag eller däremellan.

Rubrikerna är kvar sedan sist vi sågs: Lissabonfördraget, livsmedels- och oljepriserna, rättsliga och inrikes frågor, västra Balkan och externa relationer. Nu har det dessutom blivit lite substans under de rubrikerna.

Vi är faktiskt ganska nöjda med slutsatserna från svensk sida. Vi hoppas att de kommer att bestå. Det kan bli en del diskussioner när det

gäller livsmedelsfrågan på måndag. Vi vet att det finns olika synpunkter om detta. Men det här är i alla fall de slutsatser som finns och som man är enig om än så länge.

När det gäller den första rubriken, Lissabonfördraget, finns det ingen text. Det beror dels på att man naturligtvis avvaktar vad som händer på Irland, dels på att det fortfarande inte är riktigt klart från ordförandeskapet huruvida man hade tänkt sig att presentera något skriftligt eller ha en muntlig diskussion där man redogör för de diskussioner som har förts informellt i Coreper när det handlar om att se till arbetsordningar och specificerade detaljer som följer av Lissabonfördraget och som man måste besluta om så småningom.

Någon form av stämningsredovisning blir det, men, som sagt, vi går alla och väntar på ett valresultat. Det kan säkert påverka den diskussionen. Men tanken är att det ska bli en uppdatering av hur diskussionerna i Coreper har gått så här långt.

Under rubriken "Frihet, säkerhet och rättvisa" har migrationsminister Billström varit här och redovisat, också statsrådet Ask. Därför tänkte jag inte gå närmare in på det avsnittet, för det har redovisats. Jag står naturligtvis till förfogande för frågor.

När det gäller de högre livsmedelspriserna kommer man att föreslå Europeiska rådet att diskutera möjliga konsekvenser för detta när det gäller EU:s politikområden handel, bistånd, jordbruk, energi och klimatförändringar. Ni har haft samråd med finans- och biståndsministrarna och diskuterat detta.

Gaerc ges i uppdrag att följa övriga råds arbete med livsmedelspriserna och rapportera till Europeiska rådet i december. Så man ger ett uppföljningsuppdrag där.

För svensk del har vi som vanligt framhållit vikten av frihandel, av att jordbrukssektorn i utvecklingsländer bör få större marknadstillträde, att man bör ta bort marknadsstörande element i form av tullar och subventioner på olika sätt. Vi tycker att det är en slutsatstext som med tanke på de skillnader som finns inom EU, och som nämnden är väl förtrogen med, är ganska bra. Den framhåller de här aspekterna.

Under rubriken "Sociala frågor, ekonomiska frågor och miljöfrågor" gör man en genomgång av de överenskommelser som har gjorts under det slovenska ordförandeskapet. Som ni säkert vet kom arbetsmarknadsministrarna i måndags överens om en fråga som har legat under flera år och varit som en surdeg i arbetet, nämligen arbetstidsdirektivet och kopplat till det bemanningsdirektivet.

Nu är rådet överens om detta, och vi har fått indikationer på att Europaparlamentet kommer att behandla det under hösten skyndsamt. Så förhoppningsvis kan vi nå en överenskommelse innan årets slut under det franska ordförandeskapet och sedan gå vidare med implementering av det.

När energiministrarna möttes den 6 juni kom de överens om det tredje inre marknads paketet för el och gas. Det innebär att man är överens om huvuddragen i paketet, och det kommer att vägleda diskussionen om de slutgiltiga texterna.

På det stora hela välkomnar vi det arbete som ordförandeskapet har gjort i de olika delarna och står bakom den allmänna inriktningen som ordförandeskapet har presenterat.

Västra Balkan har fått en egen rubrik. Sedan följs den av rubriken "Yttre förbindelser". De frågorna tänkte jag, som sig bör, överlämna till utrikesministern att kommentera om en liten stund. Som sagt, återstående frågor kan också kommenteras av statsministern den 18 juni. Så jag stannar där som inledning.

Anf. 9 ORDFÖRANDEN:

Jag lämnar då ordet till utrikesministern för frågorna om yttre förbindelser på toppmötesagendan, så att vi får en föredragning av hela paketet, framför allt punkterna 5 och 6.

Anf. 10 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Det är punkterna 5 och 6. Det är framför allt västra Balkan som tilldrar sig intresse, i sedvanlig ordning. Det är inga större sensationer i den delen. Jag utgår från att ni har texterna tillgängliga. Det viktiga är väl undertecknandet, som vi kommer att göra innan dess. Undertecknandet av avtalet med Bosnien kommer att ske på måndag.

I övrigt går vi igenom de sedvanliga texterna om Thessalonikiprocesen, understryker betydelsen av visumliberalisering och det regionala samarbetet.

Sedan är det texter som ni känner till, och jag ska inte gå in på dem i detalj.

Två punkter kan noteras, och det är att det föreligger lite delade meningar om texten vad gäller Makedonien. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< Det återstår att se hur detta kommer att lösas ut. De är av något olika karaktär.

Det finns anledning att notera att det vad gäller Kosovo nu sker en utveckling i svensk riktning, kan man säga, i den meningen att FN:s generalsekreterare i går har tillskrivit säkerhetsrådet med ett förslag till förändringar av det som kallas rekonfiguration av FN-närvaron. I de ursprungliga planerna, som vi kanske inte tyckte var så realistiska, utgick man från att FN helt skulle försvinna och det bara skulle överlämnas till EU. Vi trodde aldrig riktigt på det. Så har det också blivit.

Nu sker det en rekonfiguration, som innebär att EU går in under en FN-hatt och att FN kvarstår i delar av Kosovo för att under en tid, som kan bli relativt lång, försöka managera inte minst den interetniska relationen. Det är oklart i vilken utsträckning detta kommer att reflekteras i slutsatserna, men någon typ av formulering om detta kommer det säkert att bli.

På utrikesrelationerna är det också MDG, alltså utvecklingsmålen, millenniemålen. Det är inga sensationer i dessa texter – vi bara upprepar det stöd som vi har.

Det är givetvis också Eastern Partnership, som vi har i paragraf 59 i slutsatserna. Där var det så, som ni kommer ihåg från förra gången, att vi lade fram ett förslag tillsammans med Polen. Detta har mött ett mycket omfattande stöd, får man säga. Inga avgörande invändningar har riktats mot detta från någon sida. Applåderna har varit betydande från vissa håll, men inga burop från något håll över huvud taget. Det som nu sker är att detta endosseras i princip av Europeiska rådet, och sedan ber man kommissionen att återkomma med ett konkret förslag. Det ska då återkomma någon gång under våren 2009.

Det här kan man säga, utan att överdriva alltför mycket, är en halvparallellitet med utvecklingen av de externa relationerna i närområdet i övrigt, alltså Medelhavsunionen. Sedan tillkommer dessutom det arbete som vi redan har igångsatt genom ett tidigare svenskt initiativ om Östersjöstrategin, som ska avlevereras något senare till Europeiska rådet, i juni 2009.

Nästa år får vi rätt mycket arbete med att utveckla de här två initiativen, både Östersjöstrategin och det östliga partnerskapet, men bägge förefaller åtnjuta ett mycket brett stöd.

Anf. 11 ORDFÖRANDEN:

Jag vill understryka två saker som redan har behandlats i nämnden men med andra statsråd.

Det ena är på s. 5 punkt 13, där det står om vikten av att förbättra samarbetet i civilrätt inklusive familjerätt.

Där vill jag bara understryka, vilket statsrådet förstås redan vet, att en enig riksdag har varit väldigt tydlig i sitt stöd bakom justitieministern för att de facto blockera förslag om enhetliga skilsmässoregler. Det är också tydligt i Lissabonfördraget, och det förtjänar att upprepas i tider som dessa. Det var föremål för diskussion även på Irland att familjepolitik inte är unionskompetens och inte heller ska vara det. Det är ganska viktigt att understryka i det sammanhanget, utan att veta närmare exakt vad som avses.

Det andra är att när vi behandlade Ekofinrådet senast var det ganska välkommet, enligt en enig nämnd, att även finansministrarna har tagit tag i detta med matpriserna, eftersom de då har understrukt vikten av att bli av med marknadsstörande stöd och sådant. Det är viktigt från svensk synpunkt, och det är ett viktigt medskick, som jag också är säker på att statsrådet är väl medveten om. Det förtjänar att understrykas, och det kan inte göras för ofta.

Anf. 12 CARL B HAMILTON (fp):

Jag läste avsnittet om priserna både på olja och på mat, och jag ska inte gå närmare in på alltihop. Men där finns en underliggande beskrivning som jag tycker är lite felaktig.

Det är mycket tal om andra länder, att de ska ha frihandel, ska upphöra med exportrestriktioner och så vidare. Det är jättebra. Men om man tittar på faktorerna bakom att priserna har gått upp kan man dela in dem i dels sådana som man inte kan påverka, dels sådana som är orsakade av politik, både amerikansk politik och EU:s egen politik. Det nämns inte här – det försvinner i textmassan.

Vad gör EU:s egen jordbrukspolitik och politik för mer biodrivmedel? Dessa har också en betydelse, och det tycker jag att man måste lyfta fram. Annars blir det att man predikar för andra men inte kan sopa rent framför egen dörr. Jag tänker till exempel på bestämmelserna om vilken andel biodrivmedel som det ska vara för att man ska kunna få stöd från EU. Där har EU en väldigt låg gräns, och det är väldigt hög sannolikhet att inhemskt spannmål, raps och betsocker får stöd, vilket inte är bra från synpunkten att få ned världsmarknadspriserna på livsmedel.

Det andra är att det står mycket om internationell nivå, och man beskriver att u-länderna är fattiga. Men det finns ju en grupp i u-länderna

som vinner på detta, nämligen producenterna och människorna på landsbygden, medan den urbana befolkningen förlorar på det. Man får förfina analysen i den delen, att det finns de som vinner och att EU sedan inte ska gå in och döda incitamenten för framgångsrik jordbruksproduktion i u-länderna genom att återigen börja dumpa livsmedelshjälp.

Jag tycker att den här beskrivningen har brister.

Anf. 13 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):

Fru ordförande! Jag kan ansluta lite till det intressanta inlägg som Carl B Hamilton gjorde utifrån den här frågan. Det är en stor och svår fråga på flera olika sätt.

Det är bra och positivt att frågan nu kommer upp, för det finns all anledning att diskutera den både ur ett världsmarknadsprisperspektiv och utifrån utvecklingsländernas möjligheter att göra det med ett positivt synsätt för att öka deras möjligheter. Jag kan ändå inte låta bli att delvis hålla med Carl B Hamilton om det som handlar om politik, och det är en hel del politik runt detta som handlar om de ökade livsmedelspriserna.

I den svenska ståndpunkten finns det två meningar som jag skulle vilja få lite mer utvecklade. Det är delvis detta att "understryka betydelsen av att prismekanismen får verka fullt ut". Vad exakt menar Sverige? Kan vi få det lite mer specificerat?

Det handlar också om den sista meningen, och som jag tolkar det hänger det här ihop: "Dessutom bör det framhåvas att kompensatoriska åtgärder i EU-länderna används med försiktighet." Vad är det för typ som avses där? Handlar det om när man exempelvis får ersättningar när det har varit bränder, som det var i Grekland? Kan vi få ett litet förtydligande av vad som menas med detta i den svenska ståndpunkten?

Anf. 14 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

För att börja med ordförandens kommentarer vill jag bara kort säga att jag naturligtvis håller med. Familjerätt och sådant är absolut ingenting som ska skötas av EU. I det här fallet rör det sig specifikt om just 13 §, som ordföranden hänvisade till. Det handlar om några fall av vårdnadstvister med barn och att överföra ersättningar när föräldrarna bor i olika länder, att man ska kunna överföra den typen av ersättningar och förenkla det förfarande som medlemsländerna redan har bestämt enligt den lagstiftningen. Det är specifika frågor av den karaktären.

När det gäller skilsmässolagstiftningen är vi mycket väl medvetna om riksdagens ståndpunkt, och det är den ståndpunkten som vi har framhärdat i att försvara, trots enorma påtryckningar. Där har de väl insett på EU-nivå nu att det inte kommer att bli någon svensk acceptans för detta. Däremot har vi sagt att om det finns några länder som vill gå vidare i ett fördjupat samarbete kan vi inte motsätta oss det, men vi vill inte anta den här lagstiftningen. Det har alltså inte hänt någonting på det området.

När det gäller EU:s ansvar, livsmedelspriserna och hela den diskussionen håller jag verkligen med Carl B Hamilton. Anledningen till att jag uttryckte mig positivt om slutsatsen var att jag har sett väldigt många tidigare utkast och tyckte att det här var en väsentlig förbättring.

Den åsikt som Carl B Hamilton ventilerar här, och som jag tror i stor utsträckning delas av Sverige i gemen, är frihandelsåsikten. Men det är ju inte så. Det är enormt kontroversiella frågor. Det är verkligen fajter om

det här på alla nivåer. Det har funnits texter tidigare om att slutsatsen av detta är att EU:s jordbruksproduktion måste öka dramatiskt, åt det hållet. Vi har lyckats få bort dem väldigt mycket tillsammans med våra allierade inom frihandelskretsen, till att hitta acceptabla skrivningar om detta.

Men EU har naturligtvis också ett ansvar. Att livsmedelssituationen globalt sett ser ut som den gör beror på att marknaderna inte får verka fritt och på att EU har hindrat utvecklingsländerna från att få fullt tillträde till marknaderna, vilket vi påpekar gång efter gång.

Om vi kan få någon förändring ytterligare: Uppriktigt sagt är jag tveksam till det. Vi har ändå lyckats få bort det värsta så mycket som möjligt. De här diskussionerna slutar inte här, utan vi kommer att återkomma till dem. Det blir en ny rapport i december. Vi kommer att framhärda i att vi menar att EU måste ta sitt ansvar. Det har att göra med både Doharundan, utvecklingen av den gemensamma jordbrukspolitiken och hur man ser på bistånd och handel generellt. Jag har ingen annan uppfattning, men det här är kända och väldigt svåra konflikter inom EU-kretsen.

När det gäller om prismekanismen ska få verka fullt ut: Ja, det handlar om att marknaden ska få verka fullt ut och att vi vill ha bort regleringar och tullar på det här området. Det handlar om att möjliggöra för utvecklingsländerna att få tillträde till de globala marknaderna och att vi ska stötta dem i detta för att just underlätta deras livsmedelsproduktion, vilket skulle kunna underlätta situationen avsevärt. Det är en svensk standpunkt som vi har, och det är samma linje som jag sade i mitt tidigare svar.

Kompensatoriska åtgärder: Ja, det är den typ av panikåtgärder som man ser när situationen är som den är. Vi ser det runt omkring i världen där man inför olika typer av exportbegränsande åtgärder som kan verka framgångsrika på kort sikt men som inte är det på lång sikt. Det handlar också om att försöka sänka skatter för att komma åt bränslesituationer och så vidare. Vi tror inte att det är långsiktiga åtgärder utan att man behöver ta ett helhetsgrepp på de här frågorna och jobba långsiktigt med dem.

Anf. 15 HANS LINDE (v):

Fru ordförande! Jag får inleda med att anmäla avvikande åsikt från Vänsterpartiet när det gäller stycket "Frihet, säkerhet och rättvisa". Det är väl knappt någon punkt som vi från Vänsterpartiets sida inte har protesterat mot eller varit motståndare till. Det känns som ett utslag av ironi att just ta rubriken "Frihet, rättvisa och säkerhet" på ett stycke som handlar om EU:s flyktingpolitik.

Jag tänkte ställa frågor om det stycke som handlar om millenniemålen, för jag tycker att den text som är föreslagen nu är ganska bra. Problemet är bara att vi har sett den här texten väldigt många gånger, att de här sakerna sägs gång på gång utan att det leder till så mycket. Biståndsnivåerna i EU:s medlemsstater går inte upp. Vi ser att alltför många utvecklingsländer inte kommer att uppnå millenniemålen. Det är viktigt att de utfästelser som man gör inte blir ett mantra som bara upprepas utan att det blir konsekvenser ute i medlemsstaterna, att man ökar biståndsnivåerna och ökar satsningarna på att uppfylla millenniemålen.

Där skulle jag vilja höra vad man från svensk sida kommer att göra för att det här inte bara ska bli ett ytterligare mantra som upprepas utan att det också kommer att leda till saker.

En av de skrivningar som jag också skulle vilja fråga om är den där man pratar om biståndseffektivitet. Det är lite av ett modeord i sammanhanget. Det låter alltid bra med effektivitet, men vad menar man med det?

Ett av de stora problemen i EU i dag är ju att väldigt många medlemsländer använder en väldigt stor del av sin biståndsbudget till att betala utländska studenter som läser på de egna universiteten, till att finansiera flyktingmottagandet i det egna landet.

Här har vi från oppositionen kritiserat regeringen i Sverige, men jämfört med många andra europeiska länder är problemen mycket mindre i Sverige. Så är det om man jämför med Österrike eller Frankrike.

Det skulle vara intressant att höra vad man kommer att göra från svensk sida för att förmå andra medlemsstater att se till att en större del av biståndet faktiskt också går till bistånd och inte till andra saker.

Anf. 16 ULF HOLM (mp):

Fru ordförande! Jag har en del frågor på det här avsnittet.

När det gäller Lissabonfördraget, där det bara står pm, berättade Malmström att det pågår diskussioner om hur man ska klara ut de här frågorna från Lissabonfördraget. Min fråga är egentligen: Är regeringen med i de här diskussionerna? Tanken från er i alla fall, inte från mig som inte vill ha Lissabonfördraget, är ju att det ska bli klart till det svenska ordförandeskapet. Och det har gjorts ett stort nummer av att det är Sverige som ska sätta de här reglerna på plats.

Frågan är: Är Sverige med i diskussionerna nu när man har börjat utforma de här oklarheterna eller inte? Eller väntar vi bara på en text som ska klippas in här?

Nästa fråga gäller det som har berörts lite innan, nämligen de här oljepriserna, där det nu finns diskussioner. Vissa länder vill införa skattelättnader etcetera. Då står det i underlaget här att kompensatoriska åtgärder används med försiktighet. Betyder det att den svenska regeringen kommer att godkänna att länder inför kompensatoriska åtgärder eller inte?

Jag tror att det är ganska viktigt att Sverige håller fanan högt här och säger att vi inte ska ha kompensatoriska åtgärder, det vill säga skattelättnader för att fortsätta använda fossila bränslen. I så fall ska det vara åtgärder som ser till att gynna de förnybara energikällorna och framtidens energikällor i stället för att man subventionerar gamla fossila ämnen.

Icke helt förvånande tycker jag fortfarande inte om punkt 36 om hyllandet av EMU, men den har vi diskuterat många gånger innan. Jag ska inte säga någonting mer om det.

I punkt 42 står det om diskussionen om var EIT ska placeras. Finns det någon mer information där, med tanke på den öppna kohandel som Sverige har varit inblandad i med Polen? Vi har också fått ett underlag till nämnden om att det är Ungern som tydligen verkar få mest stöd i dagsläget. Hur är förhållandet där?

Sedan har jag en avslutande fråga, just nu i alla fall: Vilka punkter kommer regeringen att lyfta upp och driva, fram till måndag? Är rege-

ringen helt nöjd med textskrivningarna nu, eller är det någonting som regeringen sitter med i bakfickan? Är det något som ni tycker att vi borde driva och försöka få igenom till på måndag?

Statsrådet har redan varit inne på att det finns rätt många diskussioner om andra länder som driver andra skrivningar. Är det det som regeringen koncentrerar sig på denna helg, att förhindra värre skrivningar?

Anf. 17 ÅSA LINDESTAM (s):

Fru ordförande! Eftersom den minister jag hade velat fråga inte finns här vänder jag mig i stället till utrikesministern.

Jag funderar över det här med *battlegroups* som hela tiden står i beredskap – jag kan tänka mig att det kan höra hemma under Sudan och Tchad. Jag är nämligen fortfarande lite besviken över att vi inte använde någon av dessa *battlegroups* som stod där i början för Tchad, när styrkegenereringen inte gav den utdelning som vi hade tänkt. Med mitt sätt att se skulle det ha varit fullt möjligt att använda dem då.

Jag kan också förstå att de har en avskräckande effekt där de står på plats i ett par länder, också med andra länders hjälp. Men det händer ju inte att man trycker på knappen.

Det känns ungefär som när man ser de här programmen på tv när människor ska rösta på någonting. När flera händer läggs på en knapp är det ändå en glaskula över för att en hand hindrar de andra från att trycka.

Det här måste redas ut, för de här styrkorna kostar oerhört mycket pengar. Det är inget fel på dem. De är duktiga, och de kan utföra väldigt många saker som vi oftast också är i behov av att de utför. Men det som är bekymret är besluten bakom, och då är det regelverket som...

Anf. 18 ORDFÖRANDEN:

Detta är väl inte toppmötets frågor?

Anf. 19 ÅSA LINDESTAM (s):

Jo, det hör ihop med Sudan och Tchad.

Anf. 20 ORDFÖRANDEN:

Jag ser inte riktigt var det står.

Anf. 21 ÅSA LINDESTAM (s):

Nej, men det finns ju med i det här med Sudan och Tchad.

Anf. 22 ORDFÖRANDEN:

Ställ frågan så får vi se i vilken utsträckning utrikesministern bedömer att det är relevant! Jag ser inte riktigt att det hör hit, om jag ska vara ärlig. Vi kommer ju att återkomma till Sudanfrågan under Yttre förbindelser. Nu är vi på toppmötesförberedelser, och där står det faktiskt inget om Sudan och Tchad heller. Det gör det ibland, men jag tror att jag tittrade efter det. Jo, det är nämnt, men nu pratar vi om toppmötes slutsatserna.

Anf. 23 ÅSA LINDESTAM (s):

Det är det man skulle kunna trycka på. Då återkommer jag om en stund.

Anf. 24 ORDFÖRANDEN:

Åsa Lindestam får förstås säga vad hon vill. Men det vi samråder om är det som ska tas upp på toppmötet. Dit hör inte Nordic Battlegroup. Det är jag rätt säker på.

Jag ska säga att nämnden fick ett papper om EIT-statusen per mejl i går eftermiddag, så att nämndens ledamöter uppmärksammar det och så att statsråden också vet det.

Anf. 25 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Jag börjar, så kan utrikesministern fylla på.

När det gäller Hans Lindes fråga håller jag med om att det är ett sådant här mantra som hela tiden återkommer. Man ska dock inte förakta att det verkligen står i slutsatserna. Det ger oss ändå en möjlighet att hela tiden hänvisa till att det står där. Bara det att få in det i slutsatserna är ju någonting. Det lever liksom kvar där. Det står där.

Sedan ska vi naturligtvis inte nöja oss med det, utan det pågår en omfattande diskussion.

Den aktuella livsmedelssituationen har lett till att det faktiskt har startat helt nya processer när det gäller att man ska försöka se på detta på ett mer globalt sätt när det gäller att koppla ihop bistånd, handel och utvecklingspolitik generellt.

Vi tycker att det går i rätt riktning. Det är ett arbete som har pågått under en längre tid och som kommissionen har velat driva på när det handlar om verklig effektivisering och också hur medlemsländerna ska kunna använda sina samlade biståndsresurser på ett bättre och mer riktat sätt.

Det handlar om *good governance*. Det handlar om att man ska kunna specialisera sig. Alla medlemsländer behöver inte vara i alla mottagarländer och så vidare. Det är en diskussion som pågår och som säkert biståndsministern kan återkomma till och som säkert också har ventilerats här i nämnden.

Men det är viktigt, och vi försöker att driva på i den här riktningen. Det handlar om att man ska använda det momentum som ändå finns till att göra en global approach när det gäller de här frågorna. Där har EU väldigt mycket att bidra med.

Men, som sagt, analysen kanske vi kan vara överens om. När det sedan gäller att anta de slutsatserna och vad det betyder för EU:s räkning finns det mycket stora skillnader mellan medlemsländerna. Jag kan överlåta till utrikesministern senare att komplettera det här.

När det gäller Ulf Holms fråga om Lissabonfördraget är det självklart att Sverige deltar i de här diskussionerna. Det är inte så att vi bara väntar och ser och så kommer det ett papper, utan det är som alltid när man antar ett nytt fördrag. Så var det med Amsterdamfördraget. Så var det med Nicefördraget. Det finns antal frågor som behöver konkretiseras när fördraget finns på plats.

Det kan vara väldigt tekniska saker. Det kan vara arbetsordningen som sedan ska antas av Europeiska rådet. Det slovenska ordförandeskap-

et har påbörjat ett arbete med att i marginalen av Coreper identifiera de här frågorna. Jag tror att det är 32–33 olika punkter som man gradvis arbetar sig igenom.

Det är alltifrån högst politiska frågor om rollfördelningen mellan den permanenta ordföranden och det roterande ordförandeskapet till ganska tekniska frågor när det gäller medborgarinitiativ, vilken väg de ska gå och tidsplaner och sådana saker.

Det är läget i de diskussionerna som vi förväntar oss att det slovenska ordförandeskapet ska redovisa. Man ska inte anta några slutsatser utan bara berätta lite grann hur samtalen går.

Sverige är naturligtvis oerhört aktivt i de här samtalen. Inte minst är vi angelägna om – jag har vid några tillfällen snuddat vid det i tidigare kontakter här – hur man ska se på just arbetsfördelningen mellan den permanenta ordföranden och det roterande ordförandeskapet.

Jag vet inte om det är något vi stoltserar med – det skulle jag nog inte vilja säga. Men läget är sådant att om fördraget träder i kraft den 1 januari är det Tjeckien och sedan Sverige som kommer att bli de första länderna som implementerar det. Då är det väldigt viktigt hur vi sätter tonen, så vi är otroligt aktiva i de diskussionerna. Det kan jag försäkra Ulf Holm. Men jag kan inte tänka mig att det blir några särskilt skarpa slutsatser där utan mer en diskussion och en lägesbeskrivning.

När det gäller sådana här typer av kompensatoriska åtgärder och skattelättnader på bränsle, olja och så vidare är vi emot det. Vi tycker att det är olyckligt. Skattepolitiken är, som Ulf Holm vet, fortfarande nationell inom EU. Därför är det svårt för oss att stoppa det, men vi uttrycker en stark skepsis mot detta och menar att det kan kännas som en bra lösning kortsiktigt men att det är en mycket dålig lösning långsiktigt, och vi fortsätter att framhärda i det.

När det gäller EIT kommer konkurrenskraftsrådet att träffas den 18 juni och fatta beslut i den frågan. Det kanske är det som står i det papper som ni har fått.

Vilka frågor vill vi driva på måndag? Ja, som jag tidigare har uttryckt har det i Coreper och i tidigare samtal mellan oss varit en mycket svår diskussion kring de frågor som har att göra med hur vi ser på frihandel och jordbruksproduktion. Tidigare utkast har varit väsentligt mer protektionistiska. Vi har lagt ned betydlig tid på att försöka få det så bra som det är.

Jag kommer att vara mycket mån om att bevaka att det inte sker någon glidning åt det andra hållet. Det kommer säkert att komma en sådan diskussion. Men det gäller att se till att man fortsätter att också betona att EU har ett ansvar i detta och att det finns ett samband mellan EU:s jordbrukspolitik och livsmedelskrisen. Vi har ett ansvar att se till att stötta utvecklingsländerna när det gäller att utveckla en egen livsmedelsproduktion. Det handlar om att andan på det här området inte på något sätt ska gå åt det andra hållet. Det kommer att vara min främsta uppgift. Sedan får väl statsministern, som sagt, återkomma till de slutgiltiga positionerna när vi har det allra sista förslaget efter Gaerc på måndag.

Anf. 26 ERIK A ERIKSSON (c):

Fru ordförande! Jag vill beröra punkterna 3 och 5. Jag har egentligen en fråga om punkt 5. Men jag vill först nämna någonting annat.

Det här intresserar egentligen inte så många här, men jag tänkte ta en rövare i alla fall.

När jag är i mitt hem har jag närmare till en annan huvudstad, och det är Oslo. Vårt västra grannland gör någonting alldeles fantastiskt inför WTO-förhandlingar och annat. Då slänger de in 1 miljard till, värdefulla norska kronor, i sina subsidiesystem för livsmedelsproduktion.

Vi ligger i lä, även om vi är medlemmar av EU. Men icke desto mindre kämpar vi på och försöker minska stöden. Det har den tidigare socialdemokratiska regeringen jobbat för, och vi fortsätter. Jordbruksministern är här och rapporterar. Vi ser också att det gör skillnad.

Man säger att endast för lata svin är marken frusen. Jag tänker att den här alliansregeringen inte är särskilt lat. Den har lyckats driva på vad gäller trädeskravet. Det är borta nu. Det är en viktig fråga vad gäller möjligheten att exportera livsmedel. Framför allt gäller det en möjlighet att komma till en öppen och fri marknad och lämna det här subsidiesystemet. Det är faktiskt ett av de viktiga incitamenten. Det var Erlandsson en av de första ministrarna att driva på. Det tycker jag ändå är en halv fjäder i hans jakthatt.

Bränsledirektiven var också viktiga, tidigare i januari, att även sopor, alltså rester av biomassa, kan användas till energiproduktion.

Vad lantbruket inte har varit bra på hittills är att vara resurssnål när det gäller diesel. Det är därför vi ser de här skrivningarna och kraven från andra länder. Det kan vi bara beklaga.

Vi har krav på ekojordbruk. Det har vi även i Sverige. Vi kräver att 20 procent ska vara ekolivsmedel. Då kan vi säga: Vill vi att det ska gå åt 60 liter diesel per hektar, 120 liter diesel per hektar eller ännu mer? Detta är också en avvägning när människor svälter i andra länder.

Det är väl bland annat Litauen som vill ha höjda mjölkkvoter eller till och med stöd för sin mjölkproduktion nu, när vi är på väg ut ur detta. Alldeles intill ligger länder som lider av mjölkbrist och annat.

Okej, det var en utveckling. Men jag varnade er lite grann för det.

Låt mig då komma till min egentliga fråga, för jag ger fullt stöd till alliansregeringens arbete i detta.

Det gäller västra Balkan. Det är otroligt viktigt att de unga människorna i Bosnien får känna ett stöd av EU och känna att det finns människor som bryr sig. Vi brydde oss under lång tid. Men bryr vi oss i dag? Det är frågan. Jag tror att vi gör det. Jag hoppas att det är så.

Att de känner att de kan handla med Sverige är kolossalt viktigt. Jag vet att det finns islamistiska strömningar också, vilket vi inte pratar om alls. Men det finns bosnier här i Sverige som trycker på och frågar: Erik! Vad gör du åt detta?

Vad gör vi åt detta? Ja, mitt svar är att handel kan vara en möjlig väg. Det handlar framför allt om att inte stänga dörrar. Jag vet att det kanske inte är exakt det som det handlar om här. Men jag ser i rapporten som ligger till grund för det här att man säger att säkerhetsläget fortsatt är stabilt, trots politiska oroligheter. De politiska oroligheterna är ju inte bara käbbel mellan två partier i fraktion, utan det finns islamism, det finns oro och det finns håglöshet bland den yngre generationen.

Anf. 27 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):

Efter Erik Erikssons inlägg kan jag inte låta bli att börja med att markera att för den tidigare socialdemokratiska regeringens del, liksom för Sveriges del under de senaste hundra åren, har vi varit överens om vikten av frihandel för att ett så litet land som Sverige ska klara sig i en global värld.

Jag vill också poängtera att när det gäller förhandlingar om frihandel och tullar var den svenska regeringen, den socialdemokratiska regeringen under förra mandatperioden en av de starkaste krafterna för att tillsammans med EU driva på och utveckla den här frågan. Vi måste ha hela historien med oss och inte tro att allt detta med frihandel händer just

Utifrån vad Cecilia Malmström sade tidigare om att marknadskrafterna ska verka fullt ut vill jag fundera lite kring detta och koppla ihop det med utvecklingsländerna. Kanske finns det i vissa utvecklingsländer en oro på grund av att vi i dag har ett allt blåare Europa. Just då kan det finnas en viss oro. Man undrar hur det ska bli med bistånd och möjligheter att få hjälp på traven i framtiden för att utveckla marknadskrafterna i utvecklingsländerna.

Nu var ministern i sina svar till Ulf Holm och Hans Linde lite grann inne på att man också skulle ha med den bit som handlar om bistånd och handel, men det skulle vara bra om man också i den svenska ståndpunkten kunde utläsa den hållning som vi är överens om i både Sverige och Europa, så att man har detta med sig på måndag.

Anf. 28 CHRISTER WINBÄCK (fp):

Fru ordförande! Min fråga gäller Barcelonaprocessen. Det står i dokumentet att det är av vital strategisk betydelse för EU i både politiska och ekonomiska termer. Det kan naturligtvis vara bra, men man kan också känna en viss oro för att det blir många olika fokalcentrum i EU om man får fler sådana processer framöver. Jag kan tänka mig att det finns en nytta i detta. Vi har ju vårt eget nordiska råd, som i viss mån liknar detta genom att det är ett gott samarbete länder emellan där en del inte tillhör EU.

Men det är också viktigt att detta inte drar kraft från EU-arbetet utan ses som ett komplement. En av de saker som påpekas är de tidigare framgångarna i Barcelonaprocessen. Jag är lite intresserad av vilka framgångarna är och om man ser ytterligare framgångar här i närtid.

Anf. 29 ULF HOLM (mp):

Fru ordförande! Jag tackar för svaren från statsrådet.

När det gäller Lissabonfördraget var det rätt svepande argument som framfördes: Vi håller på och tittar. Det är klart att Sverige är med på noterna. Vi antar åtminstone det eftersom vi sitter med i Gaerc. Det är ju inte så konstigt.

Jag tror att det kunde vara bra – och nu vänder jag mig till ordföranden – om vi kallar till ett separat samråd om de här teknikaliteterna. De är ganska viktiga, och de har stor betydelse för det framtida EU om nu Lissabonfördraget går igenom. Då borde också nämnden och riksdagspartierna vara med på diskussionerna för att veta vad i detaljerna det är som vi måste klara ut och vad som är den svenska ståndpunkten. Jag tycker inte att vi ska ta det nu vid sittande möte, för det kan behöva för-

beredas, men jag tror att det kan vara ganska viktigt eftersom regeringen har gjort ett stort nummer av att det är så viktigt inför det svenska ordförandeskapet.

Den andra frågan är: Finns det en plan B? Nu finns ju ingen text här, och vi vet inte hur det har gått i folkomröstningen i Irland. Om det blir ett ja antar jag att ni redan har texterna klara, men om det blir ett nej, vad händer då? Ska man ändå lägga fram samma text, eller kommer man att ta hänsyn till detta?

När det gäller de kompensatoriska åtgärderna för de höga oljepriserna håller jag naturligtvis med om att detta är de nationella medlemsstaternas ansvar med skattepolitik och så vidare. Men man kan notera att EU-kommissionen ändå uttalar att man är positiv till kompensatoriska åtgärder och att man funderar på att släppa loss en del sådana saker. Det är vissa länder som ligger i framkant – Frankrike, bland andra – som vill införa detta.

I den svenska ståndpunkten står att Sverige anser att detta ska användas med försiktighet, och nu säger statsrådet att Sverige är emot. Vilken linje gäller? Om Sverige är emot dessa åtgärder, vilket jag tycker att Sverige ska vara, måste man också driva detta så att det klart och tydligt står i slutsatserna. Jag tror att vissa länder i slutsatserna kommer att försöka få in texter om tillåtande av kompensatoriska åtgärder. Där måste man från Sveriges sida vara benhård för att ha trovärdighet i klimatförhandlingarna längre fram.

Det var en till punkt som jag ville ta upp, men den har jag glömt. I alla fall landar allt detta i att vi vill anmäla avvikande mening från Miljöpartiet.

Anf. 30 ORDFÖRANDEN:

Jag noterar det.

Först ska jag svara på Ulf Holms fråga till mig om nämndens hantering av frågor om Lissabonfördraget. Frågorna från det slovenska ordförandeskapet – det var väl ett trettiotal – har vi hittills bedömt vara tekniska i motsats till politiska, men vi har haft information om dem med statsrådet Malmström i nämndens beredningsgrupp. Vi har också konstaterat att vi får anledning att ha det igen om det blir politiskt innehåll i sådana förhandlingar. Den beredskapen kvarstår för nämndens del. Det kan jag försäkra både Ulf Holm och eventuella övriga intresserade om, liksom jag kan påminna statsrådet om det om det skulle komma att bli aktuellt.

Hittills är alltså bedömningen att det hela är tekniskt, som sagt, och inte föranleder samråd. Vi hålls hela tiden informerade, och jag utgår från att det kommer att fortsätta att vara så.

Anf. 31 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Jag vet inte om jag ska kommentera liknelsen mellan alliansregeringen och flitiga grisar – eller svin var det till och med. Det har varit en mild vinter, kan man väl säga.

När det gäller synen på frihandel är det, precis som Erik Eriksson och Carina Adolfsson Elgestam säger, en väldig styrka både för tidigare regeringar och för den nuvarande regeringen att Sverige är så enigt. Det ger oss ett starkt förhandlingsmandat. Folk vet att Sverige tycker så oavsett

vilken regering det är och oavsett vilka vindar som blåser. Sverige är ett frihandelsvänligt land, vi har stöd för detta från befolkningen och vi bejakar globaliseringen. Vi kommer att fortsätta framhåva detta i så många avseenden som möjligt.

I Europa är detta med frihandel och bistånd inte riktigt en höger-vänster-fråga. Skiljelinjerna mellan protektionism och frihandel går snarare mellan vissa länder, oavsett vem som sitter i regeringen. Därför är det så viktigt att vi framhärdar både inför slutsatserna och i det fortsatta reguljära arbetet att för att försöka få en bättre hopkoppling mellan handel, utvecklingspolitik och samarbete och ser detta i ljuset av den globala livsmedelsproduktionen och EU:s jordbrukspolitik. Jag vill bekräfta att jordbruksministern utför ett mycket hårt och viktigt arbete i den frågan.

När det gäller de svenska positionerna som Carina Adolfsson Elgestam hänvisade till tror jag att de stod på ett positionspapper inför jordbruksministrarnas möte. Det är naturligtvis synpunkter som Sverige har framfört på de här mötena och som har gått in i förhandlingarna...

Anf. 32 ORDFÖRANDEN:

Nej, det är ur den kommenterade dagordningen inför allmänna rådet. Men det som inte står i papperen får man gärna lägga till och inskräpa muntligen, som statsrådet också har gjort...

Anf. 33 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Absolut. Det är ju Sveriges ståndpunkt att det är på det sättet. Vi kommer att fortsätta bevaka de här frågorna.

När det gäller Barcelonaprocessen återkommer utrikesministern.

När det gäller Ulf Holms fråga om plan B är min bedömning att det inte kommer att bli särskilt många slutsatser om den här frågan. Det är en lägesrapport, och sedan blir det väl något allmänt fluff under denna rubrik. Man noterar att ett visst antal länder har ratificerat fördraget och välkomnar det och så vidare. Det är väl så man kan göra. I dag har 17 länder ratificerat. Det är fortfarande tio länder kvar.

När det gäller innehållet i Lissabonfördraget och de här punkterna återkommer jag gärna till både EU-nämnden och EU-nämndens beredningsutskott efter sommaren för att diskutera detta vidare. Jag vill också påminna om de arbetsordningar som ska antas. Europeiska rådet blir ju en egen institution med Lissabonfördraget. Då ska det antas en arbetsordning, och den måste naturligtvis föreläggas EU-nämnden för godkännande innan vi kan anta dem på Europeiska rådet. Det finns en inbyggd mekanism i det avseendet.

Skulle det bli nej i Irland tror jag att punkten kanske utgår – vi håller oss till själva texten och slutsatserna här – och att man i stället vid midnatten med statsministrarna har en diskussion och lyssnar på den irländska statsministern och utrikesministern och får ta del av deras erfarenheter och analyser. Man har kanske en lyssnande middag, så att säga, i stället för att anta slutsatser. Det är lite prematurt att göra det.

Anf. 34 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):

Om jag förstår ministern rätt är vi helt överens vad utvecklingspolitiken. Då hoppas jag att ministern är beredd att lägga till det i den

Anf. 35 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Det är en svensk ståndpunkt. Vi fortsätter driva den inför det här arbetet och i fortsättningen också.

Anf. 36 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag ska svara på två frågor, en om Bosnien och en om Barcelonaprocessen.

I Balkanpolitiken generellt kan man nog säga att regeringen är flitiga svin – vi ser inga frusna marker. Vi försöker på olika sätt utveckla politiken så att den ska vara en uppmuntran till den bosniska utvecklingen. SA-avtalet nu på måndag är mycket viktigt.

Sedan sak man alltid tala om för bosnierna att de väl kan ställa ökade krav på sina egna politiker också. De är kanske inte fullt lika flitiga, oavsett hur vi väljer att beskriva dem. De behöver nog lite mer krut i den inhemska reformprocessen.

Barcelonaprocessen har pågått under lång tid. Man kan göra olika värderingar av hur mycket den har åstadkommit. Det franska initiativet – man kan ha synpunkter på hur det kom till och på delar av det hela – är väl ett uttryck för en insikt om att vi måste göra mer i relationen till Medelhavsländerna. I den meningen är det bra.

Det fanns höga förhoppningar om detta när det gäller reformprocessen i de olika länderna. Jag tror att Barcelonaprocessen har åstadkommit en del. Den har lett till en fördjupad politisk dialog. Den har förhoppningsvis påverkat den interna utvecklingen i de olika länderna.

Det finns ett antal olika projekt. Cecilia Malmström viskar till mig att hon tycker att det finns värdefulla projekt till exempel när det gäller kvinnor i Egypten. Det finns ett antal sådana saker som kan te sig relativt små isolerade men som sammantaget med all sannolikhet har påverkat utvecklingen i regionen till det bättre.

Men på samma sätt som vi är angelägna om att utveckla relationerna i den östra riktningen är vi också angelägna om att utveckla dem i den sydliga riktningen. I det sammanhanget är unionen för Medelhavet ett bra uttryck för denna strävan. Vi får se hur den kommer att fungera.

Anf. 37 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar sammanfattningsvis att det finns majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende men noterar avvikande meningar från v och mp.

Då går vi vidare till punkt 5 om rådets 18-månadersprogram från juli i år till december 2009, det vill säga inklusive det svenska ordförandeskapet.

Här har det varit dels tidigare information i nämnden, dels överläggningar i sak inför detta i utrikesutskottet vid två tillfällen. Det var dels den 27 november 2007, då det fanns stöd för regeringens redovisade upplägg, dels den 15 maj i år, då det fanns stöd för regeringens redovisade upplägg men då det tillkom en avvikande mening från s och ett tillägg i protokollet om att v och mp inte hade någon åsikt. Det verkar de

i och för sig ha haft i november, så vi får väl höra hur det blir i dag i den frågan.

Protokollen i dessa ärenden finns utsända, och det förutsätts att nämndens ledamöter känner till dem, så att man inte behöver upprepa sig. Det där kan ni. Nu befinner vi oss i förhandlingsskedet inför beslut på allmänna rådet.

Anf. 38 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Fru ordförande! Efter diskussionen om slutsatserna ska allmänna rådet godkänna det 18-månadersprogram som har tagits fram av Frankrike, Tjeckien och Sverige. Jag vill ta tillfället i akt och kort presentera det. Det har ju också skickats ut till nämnden.

Vi är faktiskt ganska nöjda med programmet. Det ligger väl i linje med de prioriteringar som Sverige har drivit. Med tanke på att vi är tre olika länder med olika utgångspunkter i många frågor tycker vi att det har blivit ett bra program.

Programmet är inte ett program på tre gånger sex månader. Varje land tar fram sitt eget ordförandeskapsprogram. Det är inte tre gånger vårt. Vi kommer att ta fram ett eget ordförandeskapsprogram under hösten. Det är ett uttryck för en gemensam intresseinriktning, ett slags katalog, en översikt över samtliga frågor som kommer att komma upp under den här perioden. På så sätt ger det oss en väldig styrka, kontinuitet och överblick. Det har tvingat varje departement i Regeringskansliet att verkligen tänka igenom på sina områden vilka frågor vi vill driva, vilka frågor som kommer upp och hur vi preliminärt ska förhålla oss till dem. Det har gjort att vi kanske har varit bättre förberedda än om vi inte hade haft den här processen. Vi är tidigare förberedda, så vi känner oss väldigt väl rustade.

Vi har också lagt grunden för ett mycket bra samarbete och nätverk på alla nivåer med Tjeckien och Frankrike. Det kommer att vara viktigt för den här 18-månadersperioden.

Mycket är naturligtvis, som nämnden vet, ärvd agenda. Det är sådant som rullar på och som man inte kommer undan. Vi har försökt att komplettera det. Det är, som sagt, ett värdefullt arbete som har gjorts.

När det handlar om substansen är programmet uppdelat i två delar. Det är ett mycket omfångsrikt program. Det är dels ett slags strategiskt ramverk som sätter de allmänna visionerna och den allmänna intresseinriktningen, dels det operativa som är katalogen på olika områden.

Vi har försökt att arbeta med två ledord under den här tiden: reform och medborgarfokus. När det gäller reform har vi enats om att det är viktigt att under den här perioden arbeta med att få fördraget på plats, få den nya utrikestjänsten på plats, inleda diskussionen om budgetreformen och slutföra den sista cykeln i Lissabonstrategin – EU:s tillväxtstrategi – på ett bra sätt under den här tiden.

När det handlar om medborgarfokus vill vi lyfta fram konkreta sakfrågor som vi vet är viktiga för de europeiska medborgarna. Vikten av en framgångsrik internationell klimatförhandling 2009 lyfts fram som den allra viktigaste uppgiften. Det handlar också om att tillvarata globaliseringsens möjligheter och vidta åtgärder för att stärka den inre marknaden. Det handlar om konkurrenskraften, fokus på fler i arbete, det

rättsliga och inrikespolitiska samarbetet och att stärka EU:s samarbete med grannländerna och globalt.

Detta ligger som sagt mycket väl i linje med de prioriteringarna. Samtliga svenska teman nämns i det inledande stycket, som jag nämnde i det strategiska ramverket: tillväxt, jobb, konkurrenskraft, energi-, miljö och klimatfrågor, regional samverkan och relationerna i närområdet – där ingår Östersjöstrategin – ett säkrare Europa, utvidgningsprocessen och EU:s globala roll.

Vi är väldigt nöjda och stolta över att trion tillsammans fastslår att klimatförhandlingarna och framgång i internationella förhandlingar inför toppmötet i Köpenhamn är den absolut största prioriteringen för perioden. Vi har gjort ett åtagande att så långt vi förmår göra allt för att under 2008 nå en överenskommelse om klimat- och energipaketet.

Det handlar vidare om en fungerande global marknad för miljövänliga varor, klimatanpassning av politikområden, utvecklingspolitiken och transportområdet. Energifrågorna finns här, och hållbarhetsstrategin ska ses över.

När det gäller jobb, tillväxt och konkurrenskraft tycker vi också att vi har fått med våra profilfrågor. Det handlar om regelförbättring. Det handlar om implementering av Lissabonagendan, förstås, fördjupning av den inre marknaden, handel – frihandel finns med här – vikten av hållbara finanser, forskning och så vidare. Budgetöversynen framhålls som en prioriterad fråga som vi kommer att arbeta med under perioden. De exakta tidsplanerna är lite oklara eftersom vi inte vet hur kommissionens tidsplan ser ut. Det kan vi återkomma till.

Ett öppnare och tryggare Europa har vi diskuterat här många gånger. Det handlar alltså om ett samarbete när det gäller det rättsliga inrikespolitiska arbetet. Det är ambitiöst men håller naturligtvis också ett starkt skydd för medborgerliga rättigheter och förstärkta rättigheter för den enskilde. Vårt mål är att anta ett nytt Haagprogram under perioden – helst under hösten 2009 när Haagprogrammet löper ut.

Det handlar också om narkotikafrågor. Narkotikaprogrammet ska ses över. Det handlar om brottsoffrens ställning och så vidare. Ni kan alla läsa detta. Det finns en mycket noggrann uppteckning av detta i programmet.

Östersjöstrategin får en särskild plats i programmet. Vi är väldigt lyckliga över det. Den ska antas under hösten 2009 efter ett förslag från kommissionen på junimötet 2009. Det är ett exempel på hur viktigt det regionala samarbetet är, men också på att det regionala samarbetet är viktigt för hela Europa. Det här är en europeisk strategi.

Samarbetet med de östra grannländerna, som vi har lyft fram tidigare, får också en mycket stark position.

Vi är glada över att utvidgningens fördelar och utvidgningens stora succé framhålls som något mycket viktigt och att den ska fortsätta. Det handlar naturligtvis också om förhandlingarna med Kroatien och Turkiet och att stärka relationerna med västra Balkan. Det står till och med att det finns en möjlighet att slutföra förhandlingarna med Kroatien under 2009. Det bedömer vi fortfarande som realistiskt. Huvudansvaret för detta ligger naturligtvis i Zagreb, men vi ska göra vad vi kan för detta.

Det finns ett starkt avsnitt om det globala ansvaret, att effektivisera utvecklingssamarbetet, klimatsäkra biståndet och att stärka samstämmig-

heten i biståndsarbetet. Det är en viktig fråga för oss under 18-månadersperioden. Det handlar naturligtvis också om internationella kriser, mänskliga rättigheter, den transatlantiska relationen och att få utrikes-tjänsten på plats.

Som ni märker är det en katalog över allting. Det här är inte prioriteringarna för det svenska ordförandeskapet. Det här är en översikt över allt som vi kommer att behöva hantera under 18 månader. Jag tror inte att vi har glömt något. Sedan kommer ett svenskt program där vi lyfter fram våra prioriteringar. Det kommer senare i processen.

Vi är också mycket nöjda med att vi fick in ett avsnitt om öppenhetsfrågorna. Det är också en fråga där jag vet att riksdagen står enad.

Sammanfattningsvis är vi nöjda med detta. Vi tycker att det är en bra grogrund att stå på. Det har lett till ett konstruktivt och positivt samarbete med Tjeckien och Frankrike. Samarbetet inleds ju den 1 juli, om bara några veckor, när Frankrike tar över.

Det betyder naturligtvis inte att vi är överens om allt. Det finns fortfarande meningsskiljaktigheter mellan Frankrike, Tjeckien och Sverige i flera frågor. Avsikten är inte heller att vi alltid ska stödja varandra, men vi har nått en annan förståelse och vi har identifierat skiljelinjerna på ett sätt som kan vara användbart i framtiden.

Anf. 39 HANS LINDE (v):

Fru ordförande! Jag vill först förtydliga att vid mötet i utrikesutskottet lämnade Socialdemokraterna in en skriftlig avvikande mening. Eftersom Miljöpartiet och Vänsterpartiet inte hade en skriftlig avvikande mening vid just det mötet skrevs protokollet som det gjordes. Självklart har vi från Vänsterpartiets sida en avvikande mening, som jag får börja med att anmäla.

Det finns några saker som vi har funderat över från Vänsterpartiets sida. EU-ministern säger att man inte har glömt någonting. Jag kan nog hitta ganska många saker som jag tycker att man har glömt i 18-månadersprogrammet.

Vi kan börja med stycket som handlar om arbetsrätt. Det är ett tämligen kort stycke. Det berör över huvud taget inte den kanske mest centrala arbetsrättsliga diskussionen i dag, inte bara i Sverige utan runt om i Europa, nämligen frågan om vilka konsekvenser Lavaldomen och domen i Niedersachsen kommer att ha för kollektivavtalen och för möjligheten att organisera sig och vidta fackliga stridsåtgärder. Det nämns över huvud taget inte.

I stället lyfter man upp frågor som elektromagnetiska fält och biologisk agens. Jag vet faktiskt inte vad biologisk agens är. Det kanske är jätteviktigt, men jag tror att möjligheten att fackligt organisera sig och kollektivavtalen borde få en större prioritet.

Det skulle vara intressant att veta om man, när man nu är så nöjd med 18-månadersprogrammet, också är nöjd med det stycke som handlar om arbetsrätt och att man inte tar upp den här diskussionen.

En annan fråga där det skulle vara intressant att veta om regeringen verkligen är nöjd är stycket om jämställdhet. Av 89 sidor är det en halv sida som handlar om jämställdhetsfrågor. På den halva sidan om jämställdhetsfrågor lyfter man över huvud taget inte upp frågan om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, trots att vi vet att en av de stora

frågorna i Europa i dag är att kvinnor förvägras rätten till abort, sexualupplysning och preventivmedel. Den frågan lyfter man inte upp ens från svensk sida.

En kvarts sida handlar om icke-diskriminering. Där nämner man över huvud taget inte frågan om sexualitet eller könsidentitet. Är den svenska regeringen nöjd med att de frågorna över huvud taget inte nämns?

Jag tycker att det är ganska märkligt att en svensk regering kan vara nöjd med så defensiva skrivningar på det området.

Jag ska kanske inte fortsätta med grisliknelsen, men som uppvuxen på en skånsk grisgård kan jag säga att när marken fryser tar man in svinen. Det verkar som om man har gjort det i de här frågorna också. Därför vill jag anmäla avvikande mening.

Anf. 40 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Jag håller nog med statsrådet om att det här innehåller allting. Däremot är jag inte särskilt imponerad av innehållet i detta allting. Där kan jag alltså hålla med Vänsterpartiet.

Man undrar kanske lite vart smalare och vassare har tagit vägen.

Vi har ju lyft fram vad vi tycker, så jag ska inte upprepa det i dag.

Jag har en annan fråga. En väldigt viktig person under det här arbetet är ju Sveriges EU-ambassadör. Den posten kommer snart att vara tom. Jag undrar när regeringen kommer att tillsätta den tjänsten, eftersom just den rollen är mycket viktig inför vårt ordförandeskap.

Anf. 41 ORDFÖRANDEN:

Det får statsrådet svara på om hon vill, men jag vill ändå säga att det inte har någonting med rådets 18-månadersprogram att göra.

Anf. 42 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Det var väldigt obetänksamt av mig att säga att allt finns med. Så är det naturligtvis inte. Det är klart att det är saker som inte är med.

Vi har inte glömt utstationeringsdirektivet. Jag har svarat på det i riksdagen flera gånger. Vi har inte för avsikt att omförhandla utstationeringsdirektivet under den här tiden. Vi tror att det skulle vara kontraproduktivt. Det finns många starka intressen i den här frågan. Vi tror inte att ett omförhandlat utstationeringsdirektiv skulle gynna Sverige och den svenska arbetsrätten. Vi ser den process som pågår i Sverige och de olika arbetsgrupper som finns i kommissionen som väldigt viktiga. Vi tänker inte omförhandla utstationeringsdirektivet. Det är alltså inte glömt.

Det finns en hänvisning i andra stycket på s. 40 som har med arbetsrätten att göra. Där står det att ordförandeskapet noterar att, med hänsyn till den senaste utvecklingen av EG-domstolens rättspraxis – vilket är en direkt referens till de här domarna – kommer en bred diskussion att fortsätta om hur man ska säkerställa en öppen och förutsägbar tillämpning av den relevanta EG-rätten på detta område.

Det finns alltså en referens till frågan, men den är i ett väldigt känsligt skede. Den diskuteras i många länder. Vi har vår process i Sverige där Claes Strååth leder utredningen som ska presenteras senare i höst. Det finns en arbetsgrupp på kommissionen så det kändes inte rätt att i det här skedet skriva in detaljeringskrav. Det är ju ett långsiktigt översiktligt

program. Självfallet kommer den frågan att komma upp på olika sätt och hanteras både i Sverige och i flera andra länder.

Jämställdheten finns med på olika områden. Det finns ett jämställdhetsperspektiv på flera områden. Det finns i Lissabonprocessen. Frågan om trafficking finns med. Sverige kommer att ordna en särskild konferens om den frågan under vårt ordförandeskap. Vi kommer även att ta en del andra initiativ och ha en del konferenser på jämställdhetsområdet under vårt ordförandeskap.

Frågan om översynen av Pekingslutsatserna finns också med. Det kommer vi att arbeta tillsammans om.

Det finns alltså referenser. Man kunde naturligtvis ha skrivit mer. Men det finns med. Vi har inte glömt jämställdheten.

När det gäller vice ordförandens fråga vill jag säga att det här inte är det svenska ordförandeskapsprogrammet. Jag vet att det kanske känns frustrerande att det inte finns klart, men vi har väldigt god tid på oss. Vi har kollat hur ordförandeskapet sköttes under 2001. När det gäller när saker presenterades ligger vi exakt på – om inte till och med före – tidtabellen. Det finns ingen anledning till oro. Det kommer att komma ett svenskt ordförandeskapsprogram. Det kommer att presenteras för riksdagen.

Det är en innovation jämfört med 2001 att man jobbar med det här triosystemet. Vi tycker att det är användbart. Utifrån detta kommer det ett svenskt ordförandeskapsprogram. Syftet med ett sådant här 18-månadersprogram är att göra en bred katalog över ämnen. Det är inte här vi gör smalare men vassare. Det är alla de frågor som ett ordförandeskap måste hantera. Även under 2001 hade Sverige några prioriteringar, men man jobbade ju med hundratals småfrågor. En del visade sig bli väldigt stora, en del var väldigt tekniska. Det måste man hantera som ordförande. Det här är ett väldigt bra sätt att få överblick över frågorna.

Sedan kommer de politiska prioriteringarna i vårt ordförandeskapsprogram, precis som de kommer i det tjeckiska och i det franska som presenteras alldeles snart.

Anf. 43 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Jag hoppas att det inte beror på att statsrådet inte vet när ambassadörsposten ska tillsättas som svaret uteblev.

Jag frågar som tidigare, inte när det gäller ambassadören utan i övrigt, därför att på beredningsgruppen sade statssekreterare Håkan Jonsson att vad man kan göra är att bromsa och gasa under ordförandeskapet. Det är det vi menar med att man på ett väldigt tidigt stadium måste lägga in klart vad man vill pyssla med. Därför är vi lite oroliga för att vänta.

Anf. 44 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m):

Fru ordförande! Det här är ju minst sagt ett smörgåsbord, när man läser hela texten. På s. 8 står det lite om jordbrukspolitiken. Det är en trevlig mening. Det står så här: Man ska då fundera över hur den gemensamma jordbrukspolitiken på bästa sätt kan anta alla relevanta utmaningar.

Det är i och för sig väldigt bra. Jag vill skicka med ministern att inte bara fundera utan faktiskt påverka budgeten när det gäller jordbrukspoli-

tiken som för närvarande uppgår till ca 45 procent. Det har dessutom en koppling till frihandeln.

Hjälp till så att de andra inte bara funderar utan att det också verkställs.

2007/08:37

13 juni

Anf. 45 CHRISTER WINBÄCK (fp):

Jag har en fråga om transporter, eftersom jag har mitt hjärta i trafikutskottet. Det finns ju pengar både för väg, trafiksäkerhet och en hel del annat i EU:s budget, och man arbetar med TEN-projekt av olika slag.

En av de saker jag hörde när jag var representant för EU-nämnden på ett möte tidigare i år nere i Spanien var att de var väldigt nöjda med de pengar som hade kommit dem tillhanda för att bygga upp infrastruktur, vägar och mycket annat. Där sades det på ganska hög nivå att nu hade Spanien så länge varit en bidragsmottagare, så nu var det dags att bli en givare i stället. Om detta kommer att äga sin riktighet är det väldigt intressant.

En av de saker som känns viktiga när vi pratar om trafik handlar om möjligheten till styrning av trafik, både av miljö- och trafiksäkerhetsskäl och av konkurrens- och kapacitetsskäl. Där är intelligenta transportsystem en väl så viktig sak som att bygga nya vägar.

Hur går diskussionerna kring det här med intelligenta transportsystem? Det finns ju gps – Galileo ska vi inte dra upp här i dag, för det har vi gjort många gånger tidigare – men just intelligenta transportsystem och att det finns pengar avsatta för detta är ändå viktigt. I det sammanhanget är frågan om det nu kan komma in nya medel genom att en del bidragsmottagare kanske inte längre är bidragsmottagare framöver i budgeten och det därmed ges nya möjligheter att skapa förutsättningar för en förbättring av trafiken ur kapacitets- och miljösynpunkt och så vidare med styrning och annat. Det är min fråga.

Anf. 46 ULF HOLM (mp):

Fru ordförande! Tack för föredragningen! Det har skett en viss förskjutning i argumenteringen här. Från början var det här 18-månadersprogrammet jätteviktigt. Det skulle verkligen vara att sätta svenska avtryck på ordförandeskapet, både före och under. Men nu har det övergått till något slags katalog över det som vi blir tvingade att genomföra eller det som ändå kommer i pipeline. Det är väl något slags förberedelseterapi för regeringen, eftersom det blir ganska mycket som ska gås igenom. Men jag tänker inte sitta och kommentera alla de här punkterna. Det är totalt meningslöst på det här stadiet.

Men jag kan bara kommentera att det är väldigt mycket politik i katalogen. Var är de svenska avtrycken i den här politiken? Det är väldigt svårt att se. Man kan egentligen göra ändringsförslag på varenda mening och formulera om det på ett mer miljöpartistiskt sätt. Det ordentliga avtryck jag kan hitta är Östersjöfrågan. Den har väl Sverige lyckats få in, för den hade kanske inte naturligt kommit in annars.

I övrigt hittar jag inget svenskt avtryck här, utan det är väldigt mycket vad som är på gång. Det är en liten besvikelse, för det finns ganska mycket man skulle behöva göra på EU-nivå.

Men när det gäller själva mötet ska denna godkännas, om jag har förstått det rätt. Den är redan inaktuell på några ställen, eftersom arbetstids-

direktivet nu är antaget och så vidare. Den kommer alltså inte att godkännas på riktigt, utan den kommer att läggas till handlingarna efter att man hört vad de andra medlemsstaterna har sagt. Det blir inga förändringar i den, och då är det meningslöst att på det här stadiet komma med ändringsförslag.

Jag anmäler alltså bara avvikande mening i all enkelhet.

Anf. 47 ORDFÖRANDEN:

Det noteras. Eftersom vice ordföranden upprepade frågan om ambassadören vill jag också upprepa att den inte alls har med 18-månadersprogrammet att göra.

Anf. 48 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Nej, det har den naturligtvis inte, och mycket snart kommer Susanne Eberstein att få svar på den frågan.

Jag kanske är otydlig på något sätt, men vi är 27 medlemsländer i EU. För att få en större kontinuitet och en överblick över de frågor vi ska hantera är detta ett oerhört viktigt arbete. Alla ledamöter i nämnden är väl bekanta med hur EU fungerar och har suttit här i många år. De vet att det ofta är långsiktiga processer. Man skriver in dem i någon slutsats, sedan ska de följas upp och sedan ska man ta det vidare. Det är ofta så man arbetar, och däremellan finns också möjlighet att ta initiativ på egen hand.

Det här är en kombination av allt detta, och det är för att få den här översiktligheten över alla de hundratals frågor man måste hantera som ordförandeland. För svensk del är det extra knepigt, för 2009 är en mycket speciell tid, och det är kort tid. Vi kommer inte att ha kommissionen och parlamentet på plats på samma sätt, så det blir under en kort tid vi ska hantera väldigt många frågor.

Samtidigt skulle jag vilja säga att vårt avtryck i detta är betydande. Det är väldigt mycket ett svenskt upplägg kring detta. De frågor som vi puttade in mycket tidigt i processen och som jag har redovisat i nämnden genomsyrar detta program. Men det är förstås en kompromiss. Det är tre länder som har tittat på det, och vi har lite olika syn. Vi har till exempel lite olika syn på jordbruksfrågan – därför är den här meningen väldigt fluffig, för det var så långt vi kunde komma. Men vad Sverige tycker är mycket väl känt, och vi kommer att driva detta. Vi har inte förbundit oss att inte driva frågor. Vad Frankrike tycker är också väl känt. De tycker inte som vi i de här frågorna. Så kan man sammanfatta det hela. Tjeckien ligger mer åt vårt håll.

Alla de här frågorna gäller om strukturen i detta är svensk. Frågan om Östersjön tycker jag inte att man ska negligera. Jag är tacksam för att Ulf Holm nämnde den. Det är Sverige som har puttat in den i processen. Det är vår idé. Vi har fått hela Europeiska rådet att anta den. Den finns med här; den finns på agendan. Det hade inte gått om inte vi hade arbetat med detta mycket tidigt, för precis som vice ordföranden säger är det ju så man kan påverka – mycket tidigt har vi fått in den i processen.

Utrikesministern talade tidigare om det polsk-svenska initiativet av grannskapspolitiken; det är också ett sätt att påverka, genom att tidigt få in det och se till att det knyts tidtabeller till det och att Sverige kan vara och utforma slutfasen.

Frågor som handlar om frihandel, om sambandet mellan handel, jordbruk och bistånd som ändå finns med här även om skrivningarna inte är så skarpa, är också svensk input. Förenkling, småföretagarperspektiv, den externa dimensionens betydelse i Lissabonstrategin är också svenska inspel i detta. Jag tycker att vi har påverkat detta oerhört mycket och att det ger oss en god grund för att sedan formulera ett svenskt ordförandeskapsprogram.

En annan fråga är också att få balans i den diskussion på migrationsområdet som ibland låter som att man bara vill täppa till gränser. Sverige försöker lyfta fram att det också handlar om att få legal migration, att på det här sättet få ett regelverk som är solidariskt och gemensamt, öppet och förutsägbart. Vi kommer att behöva arbetskraftsinvandring till Europa. Det finns med här. Det fanns inte med tidigare. Och nu talar fransmännen mycket öppet om just den legala aspekten på migrationen och hur viktig den är. Så jag tycker ändå att det finns med.

När det gäller Christer Winbäcks fråga kommer dessa signaler från Spanien. De inser att de har fått väldigt mycket och är nu redo att ta ett större ansvar. Det finns ett avsnitt här som handlar om intelligenta transportsystem på s. 60, där vi säger att vi vill utveckla det här och genomföra den handlingsplan som kommissionen ska lägga fram och att vi ska följa upp detta och ta vidare initiativ.

I den budgetöversyn som pågår och som förhoppningsvis kommer att ta några steg framåt under vårt ordförandeskap har ju svensk linje, som har stöd från riksdagen, sagt att områden där man kanske kan se mer behov av EU-stöd är till exempel transport och infrastruktur, och lite mindre av stöd ska gå till jordbruksområdet och så vidare. Den tanken finns naturligtvis med.

Anf. 49 CHRISTINA AXELSSON (s):

Det är väl lite grann som ministern säger: Vi får hoppas mer på det program som det svenska ordförandeskapet kommer med. Där hoppas jag att det kommer att stå mer om jämställdhet och att den frågan kommer att lyftas upp betydligt mer.

Men jag saknar ändå en del som jag inte kan låta bli att kommentera när jag läser programmet, och det handlar om det här med öppenhet. Ministern sade att det fanns med, men det står bara tre rader om transparens.

I Sverige börjar vi mer och mer backa när det gäller information till medborgarna i EU-frågor. Jag tänker på EU 2004-kommittén som har lagts ned. Nyligen lades en webbaserad nyhetssida på Internet ned med nyheter från EU, och jag tror ändå att det är viktigt inför vårt ordförandeskap att tänka på att vi trycker än mer på behovet av att också ha ett folkets Europa.

Jag kan inte heller låta bli att kommentera det här med transporter som står i det här programmet. Jag tycker att det känns lite gammaldags. Det är mycket inriktat på vägar, järnvägar, luft, sjöfart och så vidare. För att klara det här 20–20–20-målet pratar vi ju mer och mer om att vi måste börja diskutera brukarnas transporter, det vill säga hur vi ska transportera och att vi ska transportera. Då och då saknar jag resenärs- och godsperspektivet. Vi måste få med miljötanket också i transporter.

Jag tror alltså att man måste vända på det, men jag förstår att det inte är så mycket att göra åt det här programmet. Men det är viktigt att vi tänker på det inför att ministern ska sätta programmet för vårt ordförandeskap, och därför vill jag fråga ministern: Kommer det några skarpare skrivningar än att både män och kvinnor ska vara ekonomiskt oberoende? Kommer det några skarpare skrivningar i det svenska ordförandeskapets texter framgent? Även arbetsrätten är självklart jätteviktig att lyfta upp.

Anf. 50 SOFIA ARKELSTEN (m):

Först och främst vill jag säga att jag är imponerad av att Sverige och Frankrike har lyckats samsas i en enda mening om någonting som har med jordbruk att göra. Jag tycker att det är bra!

Jag tycker också att det är värdefullt med den inriktning som vi får i det här 18-månadersprogrammet, och jag ser det som att det ger en större helhetssyn. Vi får ju oftast väldigt specialiserade frågor, särskilt här i nämnden.

Om vi kopplar loss lite från den organisation som finns inom EU och även här naturligtvis och tittar större över politikområdena, särskilt till exempel havsmiljöfrågorna, tycker jag att det är väldigt bra att man här utgår från hållbar utveckling och kommer in på en integrerad havspolitik och Östersjöstrategin som tar tag i de akuta miljöproblemen. Det är också bra att man kopplar på fiskeripolitiken, för de har varit ganska skilda åt förut.

Jag är särskilt glad, det måste jag faktiskt få säga, över att vi har fått med det som är en ganska oglamorös fråga men som ligger nära väljarna: det här med utkastet av fisk – att man helt enkelt tar upp fisk som dör och så kastar ut dem igen till ingen nytta, bara helt galet och respektlöst.

Så jag är väldigt glad att vi från det stora perspektivet kommer ned på de handfasta frågorna.

Det var ett inspel.

Anf. 51 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Låt oss få återkomma i olika former till nämnden och till riksdagen när det gäller det svenska ordförandeskapsprogrammet. Jag hör olika önskemål. Både jag och statsrådet Sabuni har vid olika tillfällen och frågestunder i riksdagen aviserat att det kommer att ske flera initiativ under det svenska ordförandeskapet på jämställdhetsområdet. Bland annat planeras flera konferenser.

När det gäller öppenheten är det kanske bara tre rader, men det är oerhört viktigt. Det handlar nämligen om översynen av det lagförslag som handlar om medborgarnas tillgång till dokument. Det är en stor framgång att detta förslag finns och nu håller på att ses över. Där vill vi förstås ta ytterligare steg för att öka öppenheten. Det var inte alls självklart att få med det avsnittet över huvud taget bland våra andra medordföranden under den här tiden, så vi är glada att det finns mer.

Detta har också att göra med medborgarnas möjligheter till information. Det finns oerhört mycket information från regeringen, och vi är mycket måna om att ha kontakter med medborgarna. Både jag och flera andra statsråd reser flera dagar i veckan runt och har olika kontakter och engagemang, och vi ser också att stödet för EU ökar i vårt land. Vi

kommer att ha en mycket bra webbsida under det svenska ordförandeskapet, och den kommer att vara tillgänglig för journalister och allmänhet, föreningar och andra intresserade. Det kommer att ske information på olika sätt. Det ska inte råda något tvivel om att vi ska se till att det finns mycket information och möjlighet för medborgarna att kunna följa vad som händer under ordförandeskapet.

Jag tror att det 2009 är särskilt angeläget att göra det, för det är dessutom så att det alldeles innan vårt ordförandeskap är ett Europaparlamentsval. Där hoppas jag också att riksdagens ledamöter kommer att vara aktiva för att se till att EU-frågorna diskuteras. Det svenska ordförandeskapet infaller precis efter det. Jag tror att intresset säkert kommer att vara mycket stort!

Anf. 52 ORDFÖRANDE:

Därmed kan vi sammanfatta diskussionen för i dag. Jag finner sammanfattningsvis en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende, även om jag tvingas notera avvikande meningar från s, v och mp. Vi har säkert, som statsrådet själv sade, anledning att återkomma i den här frågan.

Då är vi såvitt jag vet klara med de Malmströmska punkterna på rådsagendan om det inte är något annat hon vill ta upp. Vi tackar statsrådet så mycket för i dag och önskar lycka till på rådet!

Kvar sitter utrikesministern med medarbetare en stund till. Jag kan passa på att säga att jag ju såg lite tveksam ut i början när jag sade att enligt noteringarna hade utrikesutskottet informerats den 22 maj. Jag tyckte att det kändes som lite länge sedan, och det var det också. Jag vill gärna påpeka att utrikesutskottet informerades även i går, detta inför den här rådsagendan. Det står fel i några papper, men nu är detta korrigerat, hoppas jag.

Vi går in på frågorna om yttre förbindelser. Första beslutspunkten är västra Balkan. Den frågan var i nämnden förra gången, och då fanns det majoritet för regeringens ståndpunkt. Nu finns det utkast till slutsatser i den blå mappen.

Anf. 53 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Det finns inte mycket att tillägga eftersom det egentligen är täckt av vad jag tidigare har sagt.

Anf. 54 ORDFÖRANDE:

Jag finner att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Punkt 3 gäller Mellanöstern. Eventuell diskussion står det i mina papper. Senast frågan var i nämnden var också den 23 maj då det fanns majoritet för regeringens ståndpunkt med avvikande mening från Vänsterpartiet.

Anf. 55 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Det är väl inte så mycket att säga om detta heller. Det är framför allt vad som kommer att inträffa på associationsrådet som jag tror är föremål

för diskussion. Vi kanske kan återkomma till det. I övrigt är det inte förutsett några slutsatser på denna punkt.

Anf. 56 ORDFÖRANDEN:

Associeringsrådet med Israel har en särskild punkt som vi återkommer till sedan.

Anf. 57 BJÖRN HAMILTON (m):

Fru ordförande! Jag har en mer allmän fråga. Det gäller Libanon och Hizbullahs förstärkta roll i politiken. Hur bedömer utrikesministern utvecklingen med tanke på att Hizbullah naturligtvis har fått betydligt större möjligheter att agera i Libanon?

Anf. 58 HANS LINDE (v):

Jag spar diskussionen till associeringsrådet. Jag kan säga att jag i vanlig ordning anmäler avvikande mening mot upplägget inför diskussionerna.

Anf. 59 ORDFÖRANDEN:

Det är noterat.

Anf. 60 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Det är synd att det anmäls avvikande mening utan att veta vad det handlar om – avvikande är den i alla fall.

Libanon kommer inte att bli föremål för diskussion på detta råd. Det är för tidigt att bedöma är mitt sammanfattande svar. Vi har fått en lösning på den akuta krisen i Libanon genom att en president har valts. Det skedde efter en förhandlingsprocess med Arabförbundet i Doha, som föregicks av striderna i Beirut. Hizbullah lyckades få igenom en del, det vill säga Hizbullah lyckades säkra den position man redan hade haft. Det började med att regeringen försökte rulla tillbaka vissa Hizbullahpositioner. Hizbullah intog då vissa positioner i staden, och det slutade med i stort sett status quo i denna del. Hur detta kommer att utfalla i det längre perspektivet får man avvakta och se.

Anf. 61 ORDFÖRANDEN:

Det bör räcka för i dag att vi tackar för informationen i den frågan. Om det är viktigt för Hans Linde att anmäla avvikande mening får vi fatta ett mjukt beslut, men jag bedömer inte att frågan har politiskt nytt innehåll som kräver ett beslut i dag. Om det är okej med Hans Linde tackar vi för informationen i nämnden, men då blir det ingen avvikande mening. Däremot står ju Vänsterpartiets inlägg i protokollet. Då gör vi så.

Vi vänder på bladet och hittar Afrika – i alla fall i pappersform. Först är det frågan om de stora sjöarna. Där finns det utkast till slutsatser i den blå mappen.

Anf. 62 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Här har vi slutsatser, och här finns det faktiskt en konkret möjlighet att anmäla en avvikande mening om man så skulle vilja.

Man kan fråga sig varför detta kommer upp. Det här innehåller egentligen inga nya ståndpunkter. Skälet till det finner vi i § 7, >>> **Hemligt enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< I det sammanhanget har Belgien aktualiserat att vi skulle göra någonting som kan uppfattas som att man uttrycker stöd för den belgiska positionen, och det är det som återfinns i § 7. Resten är upprepning av tidigare position.

Anf. 63 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Vi går nu vidare till Sudan. Den frågan var senast i nämnden den 25 januari då det fanns majoritet för regeringens ståndpunkt. Nu finns det slutsatsutkast i den blå mappen.

Anf. 64 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Här har det hänt något mer. Man kan säga att det inte har hänt någonting vad gäller Sudan. Fredsprocessen går praktiskt taget icke någonstans alls. Det förekommer en del försök att utse en ny chefsförhandlare, det vill säga en person som ska vara stationerad i Sudan. Annars är det svårt att få någonting gjort. Jag tror inte att det finns så stor optimism även om en sådan chefsförhandlare utses. Det har att göra med att striderna har kommit att accelerera. Det är delvis på grund av situationen mellan Tchad och Sudan. Vi hade Jems attack på Khartum, eller rättare sagt Omdurman. Det spetsade självfallet till situationen. Det har också ett samband med att vi nu går mot tilltagande kritiska skeden i den större sudanesiska fredsprocessen, det vill säga nord-syd, CPA-processen. Valen ska avhållas i formell mening i juni-juli nästa år. Det är väl tilltagande tveksamt om det kommer att vara möjligt. Folkräkningen ska göras före dess. Jag tror knappast att det är möjligt, icke minst i Darfur. Sedan har vi haft konflikten om Abiye. Det är provinsen som ligger på gränsen mellan nord och syd. De gamla amerikanska, kanadensiska numera kinesiska oljefälten har varit föremål för betydande strider men där det häromveckan blev en överenskommelse. Det var synnerligen bra. Vi har det som ett ytterligare destabiliserande moment i en över huvud taget tilltagande komplicerad övergripande sudanesisk situation.

Det som är föremål för viss uppmärksamhet – även om det i detta sammanhang inte är den stora frågan men i andra sammanhang är en stor fråga – är frågan om Internationella brottmålsdomstolen. Åklagaren har avlevererat en rapport till säkerhetsrådet. Vi kommer att lyssna på en rapport från honom där det finns två personer som han är intresserad av och där den sudanesiska regeringen, åberopande att den inte är del av stadgan för Internationella brottmålsdomstolen, hittills har vägrat att utlämna dem. Det framgår av slutsatserna vad vi tycker om det.

Anf. 65 ÅSA LINDESTAM (s):

Jag går tillbaka till min fråga, som jag inte tänker upprepa helt från början. Vad är det som gör att vi måste vara beredda att rycka ut med de *battlegroups* vi har i Europa? Just nu är det någonting som hindrar. Vi har använt dem tidigare i Sudan och Tchad, men vi gjorde det inte. Det är osäkert där. Kan vi göra något? Det är inte fel på soldaterna eller order-

givningen däremellan. Det är ekonomin och någon form av regelverk som hindrar. Här ska Sverige göra något.

Anf. 66 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Det är en något vidare diskussion, men låt mig ge någon synpunkt. Vi får anledning att återkomma till det senare, kanske under delar av det franska ordförandeskapet när vi ska diskutera de olika instrumenten för den europeiska säkerhetsstrategin.

Dessa *battlegroups*, stridsgrupper, är ett nytt koncept. Vi har aldrig satt in dem. De är avsedda för snabbinsatser. Sedan infinner sig frågan: Vilka situationer kräver en snabbinsats?

När det gäller Tchad var det en tentativ, liten, diskussion om de skulle användas. Men det var ingen regering som egentligen ansåg att Tchadsituationen var sådan att den uppfyllde kraven för att använda snabbinsatsstyrkor. Vi satte i gång en normal styrkegenereringsprocess. Det var inte alldeles enkelt, som bekant. Det resulterade i att vi kom något lägre vad gäller styrkeantalet än vad vi hade avsett. Jag skulle tro att vi kommer att få en rätt livaktig diskussion om detta när vi kommer fram till slutet av hösten och börjar diskutera den europeiska säkerhetsstrategin och de olika instrumenten vi har för att implementera detta. Det gäller både om våra möjligheter att göra en styrkegenerering för den typen av insatser vi har haft i Tchad och kriterierna för att sätta in snabbinsatsstyrkorna. De är avsedda för – ursprungligen – riktigt akuta lägen där någonting håller på att gå snett mycket snabbt. Därav de höga kraven på att de ska kunna sättas in inom tio dagar. Men de är inte riktigt avsedda att sättas in i situationer där vi vet att det är en pågående stor kris och att någonting behöver göras. Då är det en normal styrkegenereringsprocess som anses vara det som är mest ändamålsenligt. Det är en stor och viktig diskussion.

Det har aldrig varit aktuellt att sätta in dem i Sudan. Här är det FN och FN–AU-styrkorna som är relevanta. Där är också i och för sig problem. Vi har problem med styrkegenereringen. Vi har själva varit inblandade. Där är också problem med takten i utplaceringen av dem i framför allt Darfur.

Anf. 67 ORDFÖRANDEN:

Jag sammanfattar med att vi har en majoritet för regeringens ståndpunkt även i detta ärende.

Vi går vidare till punkt 4 c, en eventuell diskussion om Zimbabwe. Den frågan var senast i EU-nämnden också den 23 maj då det fanns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Anf. 68 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Inga slutsatser är förutsedda, men man vet aldrig vad som kan inträffa. Situationen i Zimbabwe är, om vi uttrycker saken försiktigt, inte bra. De rapporter vi får handlar om tilltagande brutalt förtryck riktat mot oppositionsanhängarna inför valet. Vi får rapporter om många tiotals, 30–50, döda. Det är tusentals människor som har attackerats fysiskt. Det är betydande inskränkningar i oppositionens tillgång till medierna. Jag såg i ett papper att utländska tidningar betraktas som lyxvaror. Lyxvaror är försedda med närmast prohibitiva tullar, vilket innebär att om man ska

läsa en utländsk tidning i Harare kostar den förfärligt mycket pengar. Det innebär att så kallade vanliga människor inte har råd till det. Det är bara ett exempel på den typen av åtgärder.

Vad kan vi göra åt detta? Vi uttalade oss mycket tydligt vid ett tidigare Gaerc. Vi kan nu bara uttala förhoppningen att framför allt de stater i närområdet som har möjlighet att skicka in valobservatörer också gör det. Då kan vi åtminstone få lite klarare information om vad som faktiskt inträffar. Det är en av dessa synnerligen frustrerande situationer i världen där vi ser eländet och har begränsade möjligheter att ingripa.

Anf. 69 ORDFÖRANDEN:

Vi nöjer oss med att ta detta som information. Vi tackar så mycket för den.

Punkt 5 är en eventuell diskussion om Iran. Den frågan var senast i EU-nämnden den 7 mars då det fanns stöd för regeringens då redovisade upplägg inför fortsatta förhandlingar i denna fråga >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< Det hör väl till ovanligheterna i de här fallen. Utrikesministern ska strax berätta vad man ska göra med detta.

Anf. 70 Utrikesminister CARL BILDT (m):

>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

I akt och mening att försöka göra detta kommer Javier Solana att åka till Teheran under helgen. Det är för att överlämna det papper som förhandlades fram för nästan en månad sedan. Det handlar om att upprepa det allmänna erbjudandet till Iran vad gäller samarbete i utbyte mot att Iran visar sig mer villigt att efterkomma de krav som har ställts från säkerhetsrådets sida. Jag tror inte att vi ska förvänta oss för mycket av detta. Punkten på måndagen i Luxemburg är väl att Javier Solana kommer att avrapportera sina samtal i Teheran. Jag tror att han kommer att åka dit och redovisa den gemensamma ståndpunkten från de tre – sex – som är inblandade i dessa samtal. Därefter kommer iranierna att redovisa sin ståndpunkt. Sedan tror jag inte att det i detta sammanhang kommer att hända speciellt mycket, om jag ska vara alldeles ärlig.

Anf. 71 ORDFÖRANDEN:

Det räcker med att tacka för den informationen också. Det finns anledning att återkomma.

Vi går vidare till punkt 6 om en eventuell diskussion om Kina.

Anf. 72 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Om detta vet jag mycket föga, men det har sagts att det eventuellt ska sägas någonting om Kina under lunchen. Det som vi försöker att följa i Kina är de samtal som lite till och från äger rum mellan företrädare för den kinesiska regeringen och företrädare för Dalai lama om situationen i Tibet. Det har varit åtminstone en samtalsomgång. Det har förmodligen varit samtalsomgångar som vi inte är medvetna om, men jag tror att det är för tidigt att utvärdera detta. Skulle detta leda till några framsteg kommer de att ske endast i det relativt långa tidsperspektivet.

Anf. 73 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen även i den frågan.

Vi konstaterar att punkt 7 dessvärre är struken. Punkt 8 är struken. Punkt 9 gäller eventuella pirater utanför Somalias kust. Den frågan har förändrats i status under resans gång. Min senaste notering är att det ligger slutsatsutkast i den blå mappen, även om det fortfarande är lite oklart vad rådet ska göra med dem.

Anf. 74 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Detta har varit föremål för diskussioner i olika sammanhang. Det är väl inga slutsatser. Är det detta? Har jag sett dem? Vet jag någonting om dem? Tycker jag som så? Vi är nog mot pirater.

Anf. 75 ORDFÖRANDEN:

Det har varit en A-punkt, och det har legat någonting om Somalia. Men det gör det inte längre, eller?

Anf. 76 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Har nämnden sett detta?

Anf. 77 ORDFÖRANDEN:

Detta har, om uttrycket tillåts, böljat fram och tillbaka under veckan. Men nämnden har fått *Draft Council Resolutions on Somalia*.

Anf. 78 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Som ni märker har jag inte sett dessa. Det beror på att detta är relativt rutinartat i just denna del, att vi uttrycker stöd för säkerhetsrådet.

Vi uttrycker också stöd för avtalet. Det har varit fredsförhandlingar i Djibouti. De har lett till att avtal med TFG och delar av den somaliska oppositionen. Här uttrycker vi bara stöd för detta. Vi har inte haft möjlighet att penetrera detta i detalj.

Det finns säkert anledning att återkomma till det. Där står i överenskommelsen om tillbakadragande av de etiopiska trupperna, och där står att det ska komma in FN-trupp. Det innebär att den frågan kommer att komma upp på dagordningen med rätt betydande kraft lite längre fram när vi har möjlighet att penetrera det mer.

>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< Det är mer en fråga för Utrikesnämnden om detta ska vara aktuellt. Jag vill bara nämna att det också finns på en annan dagordning vid sidan av EU-nämnden.

Somaliafrågorna är över huvud taget stora för oss, men kanske inte just den här texten.

Anf. 79 ORDFÖRANDEN:

Jag kanske börjar bli trött nu. Jag försöker att lyssna uppmärksam. Vad ska rådet göra med detta, för att fråga rent ut? Det styr vad vi ska göra åt saken här.

Anf. 80 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Rådet ska godkänna texten.

Anf. 81 ORDFÖRANDEN:

Ni ska göra det i varje fall? Då ska också vi göra det. Jag ska så småningom sammanfatta vad vi tycker om regeringens ståndpunkt. Först ska jag förstås höra om det är någon av ledamöterna som vill yttra sig om den eller ställa frågor. Jag finner inte så. Jag finner att vi har en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Sedan har det enligt mina noteringar kommit två nya dagordningspunkter. Det är dels den gemensamma utrikestjänsten, dels Kuba. Även dessa frågor har dock böljat fram och tillbaka, och då särskilt den om Kuba.

Anf. 82 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag får börja med den gemensamma utrikestjänsten. Det är en fråga som vi har haft en diskussion om med utrikesutskottet. Det blir inte några slutsatser i detta sammanhang, utan det blir en informell diskussion.

Det handlar om hur vi ska förverkliga detta. Vår ståndpunkt är som bekant att vi ska försöka att få det att fungera så bra som möjligt och så tidigt som möjligt, och vi ska försöka att få ett svenskt inflytande över det hela.

Det finns anledning att återkomma till det. Vi har en löpande dialog med riksdagens utrikesutskott om detta. Det är någonting som framför allt faller inom deras domvärjo.

Vad som däremot faller inom nämndens domvärjo är frågan om Kuba. Där finns slutsatser. De ligger väl på nämndens bord, kan jag hoppas. Jag kan föredra denna lidande historia i det lite längre perspektivet. Jag tror att det är angeläget.

Kuba är som det är. När man tittar på detaljerna i det hela är det en ytterligt repressiv regim. *Belarus*, som vi ägnar oss en del åt, framstår som relativt liberalt om man jämför med Kuba när det gäller de enskilda människornas möjligheter att resa, uttrycka mening och inneha olika saker. På Kuba är restriktionerna mycket hårdare och har varit det sedan mycket lång tid tillbaka. I detta ligger ingenting nytt.

Bakgrunden till det vi nu håller på med är vad som inträffade år 2003 när en ny våg av repression sköljde in över Kuba och man bland annat arresterade 75 dissidenter. Det ledde till att EU vidtog ett antal restriktiva åtgärder med anledning av detta. De restriktiva åtgärderna var kanske inte så härresande restriktiva, men det är vad man kan göra i sådana här fall där vi har rätt begränsade relationer. Det begränsade relationerna mellan EU och Kuba i akt och mening att vara en konkret reaktion på det den kubanska regeringen gjorde då.

Sedan dess har det varit en diskussion fram och tillbaka om vad man ska göra. Det som inträffade 2005 var att åtgärderna suspenderades, det vill säga att de inte är i kraft men att de fortfarande står på papperet. År 2007, det vill säga förra året, hade vi en betydande diskussion. Den ledde till att vi förklarade oss beredda att inleda en förutsättningslös dialog med Kuba om allt, inklusive självfallet mänskliga rättigheter.

Det var föremål för betydande diskussion. Men jag tyckte att det var ett riktigt beslut att fatta. Det ledde till absolut ingenting, utan det ledde till att den kubanska regeringen med ett brak slängde igen den dörren. De sade att de inte var beredda att acceptera någon dialog med EU så länge

vi låg kvar med åtgärderna från 2003 och så länge vi talade så mycket vi gjorde om mänskliga fri- och rättigheter.

Näväl, detta har lett till ytterligare diskussion. Den diskussionen har självfallet accelererat av att vi har fått ett mer formellt maktskifte på Kuba i och med att Raúl Castro har ersatt Fidel Castro, även om Fidel fortfarande i formell mening är ledare för det kubanska kommunistpartiet.

Om Raúl Castros intentioner att liberalisera kan man möjligtvis ha lite olika meningar, och det finns olika meningar i EU-kretsen om detta. Man kan också ha lite olika värderingar av vad som faktiskt har inträffat på Kuba under den period som han har haft möjlighet att påverka politiken.

Enligt min och vår bedömning är det rätt begränsat. Det talas om liberaliserande åtgärder. Ja, det har förekommit sådana. De berör i huvudsak jordbrukspolitiken. Vi är i och för sig starka anhängare av liberalisering av jordbrukspolitik även på Kuba. Men vi har kanske inte sett detta som det alldeles avgörande i våra relationer med den kubanska regeringen.

De har inkallat en kongress med kommunistpartiet mot slutet av året. Det är klart att det finns förhoppningar att den ska leda till större förändringar. Det finns också andra förändringar som har inträffat. Det är nu till exempel legalt att köpa en dvd-spelare. Det är de små framstegen. Det är legalt att inhandla en mobiltelefon. Det är dock inte legalt att ringa till vem som helst. Man kan också numera köpa datorer mer eller mindre fritt. Det är relativt begränsat i och med att det finns ekonomiska restriktioner på detta. Det finns också betydande restriktioner på tillgången till Internet. Jag vill redogöra för de små steg som faktiskt tagits och understryka att det är steg men att de är relativt små.

Mot denna bakgrund har man framför allt från >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< sida självfallet tryckt på att vi nu ska göra ett nytt försök att inleda en dialog med Kuba och att vi då skulle avskaffa åtgärderna från 2003. De är redan suspenderade, men vi skulle avskaffa dem.

Vi har hört till dem som har varit bland mest restriktiva i denna debatt tillsammans med >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< Det är inte för att jag i och för sig tror på dessa åtgärder. Jag tror att de är förstklassiga slag i luften. I och med att de redan är suspenderade spelar det inte så stor roll. Det är inte för att vi är motståndare till dialog. Jag tror att man ska vara beredd till dialog med >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< höll jag på att säga, om man tror att detta kan leda till även marginella förändringar.

>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

Här har vi en pågående förhandling om texten, var vi nu har den någonstans i min hög. Men jag antar att ni har den här. Här har vi den, tack. Här är vi eniga om allting med undantag av ...

Precis. Vi är inte överens om någonting förrän vi är överens om allting. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< Nu är den text som jag har här inte den rätta, ser jag. Den är korrigerad.

>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

Jag gav nu en ganska öppen redovisning till nämnden för hur förhandlingsläget ligger. Vi får se hur detta utfaller. Vi hör till dem som är rätt tydliga på den här punkten >>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

Ungefär så ser förhandlingsläget ut i denna del. Det finns möjlighet att anmäla avvikande mening.

Anf. 83 ORDFÖRANDEN:

Det kommer vi alldeles strax till. Först backar vi en liten stund till den nya dagordningspunkten om gemensamma utrikestjänsten. Den betraktar jag för dagen som en informationspunkt som vi tackar för. Så har vi det gjort. Vad gäller den frågan är det så mellan utrikesutskottet och EU-nämnden att det när det vankas beslut i rådet blir en nämndfråga alldeles oavsett vad man har gjort i utrikesutskottet. Vi får anledning att återkomma till det.

Sedan har vi frågan om Kuba. Ni har både sett underlaget i den blå mappen och hört utrikesministerns kommentarer respektive ändringar och tillägg.

Anf. 84 GUSTAV BLIX (m):

Fru ordförande! Jag vill tacka utrikesministern för en bra föredragning om detta. Det är bra att regeringen välkomnar de myrsteg som visserligen har gjorts på Kuba men också är tydlig med att det är just myrsteg det handlar om. Jag vill bara understryka att vi i detta stöder regeringens ambitioner i de fortsatta diskussionerna.

Anf. 85 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Det ska enligt mina noteringar, och de kan som sagt vara fel, vara lunchdiskussion om Afghanistan och den särskilda representanten. Är det något att säga om det?

Anf. 86 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Mycket lite. EU har haft en speciell representant, herr Vendrell som var här häromdagen, en utomordentligt bra man som nu dessvärre lämnar uppdraget. Det ska då utses en ny sådan. Det har aktualiserats från vår och flera andra länders sida, och jag är rätt övertygad om att det blir så, att det ska vara en dubbelhattning med kommissionsrepresentanten. Vi börjar att gå in i det system som den gemensamma utrikestjänsten ska ha.

Anf. 87 ORDFÖRANDEN:

Även detta betraktar jag tekniskt sett som information. Vi tackar för informationen.

Vi går då till det som är kvar, nämligen i anslutning till rådets möte, där vi först har associeringsrådet med Israel. Det här är anmälningpunkter på nämnden och information, men jag vet sedan tidigare diskussioner att det är intressanta frågor ändå. Vi tar dem en i taget. Först gäller det Israel.

Anf. 88 Utrikesminister CARL BILDT (m):
Jag utgår ifrån att nämnden har fått den aktuella texten.

Anf. 89 ORDFÖRANDEN:
Nej. Det här är ju inte rådsbeslut.

Anf. 90 Utrikesminister CARL BILDT (m):
Nej, så är det. Det är en lång text om detta, som jag inte tror är nämnvärt kontroversiell i denna nämnd, om jag får tillåtas göra den bedömningen, med undantag för det som har varit föremål för diskussion, det vill säga kopplingen mellan uppgraderingen av relationerna och fredsprocessen. Där finns nu en text i denna text, som så att säga uppenbarligen inte är föremål för nämndens ställningstagande, men jag kan ju läsa upp det som vi nu efter förhandlingar är relativt tillfredsställda med. Det står så här:

The process of developing a closer EU–Israeli partnership needs to be, and to be seen, in the context of a broad range of our common interest and objective, which in particular includes the resolution of the Israeli–Palestinian conflict and the implementation of the two-state solution. The European Union also considers the need for urgent confidence building measures taken by the parties according to the roadmap in order to improve the security of Israelis, ease the daily life of the Palestinians and to sustain the final status negotiations currently under way.

Det är den första meningen som har varit föremål för diskussion och nu har blivit, från vår utgångspunkt, relativt tillfredsställande >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

Jag vet inte om detta formellt sett är en information eller ett ställningstagande, men så här är det i alla fall.

Anf. 91 ORDFÖRANDEN:
Formellt är alla de här punkterna information för nämnden, men ordet kan vara fritt i alla fall.

Anf. 92 Utrikesminister CARL BILDT (m):
Det är så här vi *tror* att det kommer att sluta, kan jag säga.

Anf. 93 ORDFÖRANDEN:
Den informationen tackar vi särskilt för!

Anf. 94 HANS LINDE (v):
Fru ordförande! Jag misstänker att det här är en sådan punkt där det är fråga om upplägg inför diskussion där det finns möjlighet att anmäla avvikande mening.

Anf. 95 ORDFÖRANDEN:
Nej. Nu ska jag säga det en sista gång. Jag kanske blir trött och vimsig, men så här är det: Detta är informationspunkter för nämnden eftersom de inte är beslutspunkter på rådets agenda. Det är i beslutspunkter på rådets agenda som vi har formella samråd där man kan anmäla avvikande mening. Men utrikesministern informerar om de här punkterna,

och det går ju bra att säga nästan vad som helst och det förs in i protokollet. Det här är alltså inte fråga om ett beslut, och då går det heller inte att anmäla avvikande mening. Motivera och tycka och göra inspel kan man göra.

Anf. 96 HANS LINDE (v):

Ja, fast nu är det ju faktiskt så att regeringen har anmält ett upplägg inför framtida diskussioner, och jag måste ju kunna anmäla en avvikande mening mot det upplägget inför framtida diskussioner. Även på diskussionspunkter har vi vid flera tillfällen haft möjlighet att anmäla avvikande mening. Det här är en ny ordning för just det här mötet som jag inte förstår.

Anf. 97 ORDFÖRANDEN:

Nej, vi hade en punkt om Mellanöstern, punkt 3, som var lite på gränsen mellan en diskussionspunkt och en informationspunkt. Den står på rådets agenda, och den skulle vi kunna backa till om vi verkligen vill anmäla en avvikande vänstermening.

Men mötena i anslutning till rådets möte sker just i anslutning till rådets möte, och då ingår det inte i vårt uppdrag enligt riksdagsordningen att samråda om dem. Så är det. Men vi informeras. Och det går bra att säga vad man vill.

Anf. 98 HANS LINDE (v):

Okej. Då uttrycker jag mig så här för protokollet: Hade det varit möjligt att anmäla en avvikande mening hade Vänsterpartiet å det starkaste gjort det.

Jag tycker det här är lite märkligt också i ljuset av den diskussion vi precis hade om Kuba. Här verkar man ha den rakt motsatta principen.

Här ställer vi krav på staten Israel på en lång rad punkter, och man går i rakt motsatt riktning. Bara nu på morgonen kom det ett TT-meddelande om att de israeliska myndigheterna öppnat upp för att man ska bygga 1 300 bostäder i Ramat Shlomo, en bosättning i östra Jerusalem. Och samtidigt som Israel går i rakt motsatt riktning väljer man att öppna för de här diskussionerna.

Jag tycker att det är oerhört märkligt, och jag kan, både politiskt och logiskt, undra hur den här politiken fungerar. Med ena handen kommer man med rådsslutsats på rådsslutsats där man ställer krav på staten Israel, och med andra handen öppnar man för fördjupat samarbete. Det är en inkonsekvent politik som borde skicka väldigt dubbla signaler till Tel Aviv där man säger att vi ställer krav, men oavsett vad ni gör kan vi diskutera fördjupat samarbete. Jag tycker att det här är en oerhört märklig hållning.

Anf. 99 MAGDALENA STREIJFFERT (s):

Fru ordförande! Jag vill också få fört till protokollet hur viktigt det här är. Nu tror jag visserligen att den svenska regeringen och vi har samma ståndpunkt i frågan, men det är precis som Hans Linde sade: Vi har ett land som inte följer de rådsslutsatser vi ändå har antagit. Man

fortsätter bygga bosättningar, och man fortsätter att ockupera ett annat land. Att då uppgradera ett avtal går i motsatt riktning.

Jag hoppas att den svenska regeringen verkligen ser till att detta avtal inte uppgraderas om man inte vill inleda en fredsprocess.

Anf. 100 ULF HOLM (mp):

Fru ordförande! Tack för föredragningen, utrikesministern!

Jag har en fråga om det upplägg som regeringen har infört de eventuella diskussionerna. Det är ju det som är det intressanta. Jag håller kanske inte riktigt med utrikesministern om upplägget. Jag känner väldigt starka sympatier för det som Hans Linde sade för Vänsterpartiets del, och skulle det vara möjligt skulle jag förmodligen också ha anmält avvikande mening om det upplägget med den argumenteringen och med tanke på vilka signaler man sänder i de här förhandlingarna framöver. Det får gärna utrikesministern kommentera.

Sedan undrar jag till presidiet: När ska beslutet om det här fattas? Alltså: När har vi möjlighet att anmäla avvikande mening?

Anf. 101 ORDFÖRANDEN:

Än så länge står era åsikter ju i protokollet.

Anf. 102 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Hade jag haft möjlighet att anmäla avvikande mening gentemot den israeliska politiken vad gäller bosättningar hade jag också gjort det. Vår ståndpunkt i den delen är relativt klar.

Låt mig bara säga – det är ju en separat diskussion, men vi får väl ta det i något annat sammanhang: Jag tycker att vi har hamnat i en lite konstig situation beträffande formalia, men det handlar om riksdagsordningen. EU-nämnden kan ju, om jag har förstått det hela rätt när jag har gått igenom material, bara ta ställning till slutsatser och beslut. När det gäller inriktningen av politiken, som vi nu talar om, är det utrikesutskottet som vi ska konsultera.

Det här ger en något egenartad situation för er och en något egenartad situation för oss, men om vi tittar på de dokument som styr det här samrådsförfarandet ser vi att det just nu är så det är. Det här tror jag inte är någonting som är särdeles idealiskt från vare sig riksdagens eller regeringens utgångspunkt. Låt oss ta det som ett memento för en diskussion senare om hur vi ska revidera det här. Det är de nya former som har kommit som förhåller sig på det sättet.

I sakfrågan är det så, när det gäller uppgraderingen av relationerna, att vi till att börja med strävar efter uppgradering av relationerna med en lång rad av staterna i Medelhavsområdet. Det är inte bara Israel det handlar om, även om Israel ligger först. Det som vi nu gör med Israel kommer att leda till att andra kommer att ställa krav på det också. Det är väl i och för sig inte alldeles orimligt.

Då kommer det att ständigt bli denna fråga hur långt man kan gå, till exempel med hänsyn till att det i Algeriet kanske inte råder fullständig demokrati på många områden och till att det finns många synpunkter som man kan ha på Libyen. Men vi kommer i alla fall att vilja uppgradera relationerna med dessa därför att vi tycker att det är ett sätt att påverka deras utveckling i olika hänseenden. Detta gäller också Israel.

När det gäller Israel har vi starka synpunkter. Bosättningspolitiken, som nu togs upp, är ett mycket tydligt exempel på detta. Dock ska sägas att om vi jämför med situationen för något år sedan är vi i dag i en fredsprocess. För ett eller ett och ett halvt år sedan vägrade man att utbetala innehållna skattemedel till exempel. Den palestinska ekonomin var nära en total kollaps. Det har vi fått ändring på. Skattemedlen är utbetalda och ty följande har vi en bättre situation i detta hänseende. Vi har fått i gång en fredsprocess. Det sker vissa, alltför begränsade lättnader vad gäller rörelsefriheten ute på marken. Man har gått med på ökade åtgärder när det gäller att bygga upp de palestinska säkerhetsstyrkorna.

Vi ligger på hela tiden. Men det går inte att säga att utvecklingen i dessa hänseenden går bakåt, utan vi har faktiskt en pågående fredsprocess med relativt intensiva förhandlingar. Vi kan ha olika värderingar av om det finns förutsättningar för framgång eller inte, men det är i alla fall en annorlunda situation än vad det var för något år sedan. Den här processen ska ses också i ljuset av detta.

Man kan säga att uppgraderingen av relationerna har möjliggjort en fördjupning av dialogen med Israel också om fredsprocessen. Sedan får vi se om detta kommer att leda till de resultat som vi eftersträvar, men det är en annan fråga.

Här, till skillnad från de myrsteg som vi talade om – jag tyckte det var ett generöst uttryck i och för sig, för det får vara väldigt små myror som man får leta efter i den kubanska situationen – tar vi faktiskt rätt stora steg när det gäller att få i gång Annapolisprocessen i det här fallet.

Anf. 103 ORDFÖRANDEN:

Jag kan då rakt ingenting om kubanska myror, men har hyfsad kläm på riksdagsordningen och har rådgjort med både kanslichef och vice ordförande. Det är fortfarande så att den här punkten rör associeringsrådet med Israel och är inte en beslutspunkt på rådet.

Det bär mig emot att korrigera utrikesministern – det är inte varje dag man får tillfälle till det – men det är inte riktigt som utrikesministern sade vad gäller hur riksdagen jobbar.

Det är så här: Både när det gäller slutsatser och när det är upplägg inför förhandlingar inför beslut i rådet ska frågan samrådas om här, och det styr nämndens arbete. Men det här är inte en sådan fråga i vare sig den första eller andra kapaciteten, utan man får informeras, och man får tycka nästan vad man vill och få det fört till protokollet. Så är det.

Sedan är partiernas ståndpunkter i Israel- och Mellanösternfrågorna väl kända sedan tidigare samråd, och vi har säkert anledning att komma tillbaka till detta på nämnden även om det skulle bli beslut på rådet.

Så är det fortfarande. Tekniskt är alltså detta en informationspunkt.

Anf. 104 HANS LINDE (v):

Fru ordförande! Det känns tryggt att man får säga *nästan* vad man vill i EU-nämnden under den här punkten!

Jag ska inte förlänga diskussionen – vi är oeniga på kända områden – men utrikesministern lyfter upp att en av förbättringarna varit att man nu har tinat upp de innehållna skattemedlen. Den information jag har fått är att efter att de palestinska myndigheterna med Abbas eller rättare sagt hans premiärminister på Västbanken i spetsen har protesterat mot att man

skulle uppgradera relationen med EU valde Israel att återigen nu frysa dessa skattemedel och återgå till frysningen. Utrikesministern rynkar pannan, men det är den information jag har fått, att man tämligen nyligen har gjort så. Då har man verkligen tagit ett steg tillbaka som borde föranleda något slags slutsats att den här fredsprocessen kanske mer och mer är en fredsprocess som bara finns i teorin och inte så mycket i praktiken.

Anf. 105 MAGDALENA STREIJFFERT (s):

Fru ordförande! Vi skulle säkert kunna ha en lång diskussion om fredsprocessen i Mellanöstern, men det tänker jag inte ha.

Däremot vill jag ändå höra om en sak. Vad jag förstår har utrikesministern och den svenska regeringen som ståndpunkt att man inte ska uppgradera det här avtalet, utan man måste se det i kontexten av fredsprocessen i Annapolis. Då tycker jag att vi har samma åsikt i frågan. Jag vill bara försäkra mig om detta.

Anf. 106 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Uppgradering av relationer sker enligt en lång rad olika punkter. Det här är så att säga inte en "digital" process på en enda punkt, utan det är en lång rad olika saker som man kan göra. Då säger vi att vi kommer att göra detta också i ljuset av värderingen av fredsprocessen. Sedan kan man använda detta dragspel eller detta stora klaviatur och olika delar av kontakterna i ljuset av den fortsatta utvecklingen.

Anf. 107 ORDFÖRANDE:

Då tackar vi för informationen i den här frågan och går vidare till anslutningskonferensen i Kroatien, även detta en informationspunkt.

Anf. 108 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Det är inte så mycket att säga om den, tycker jag. Vi kanske kan återkomma till det i något annat sammanhang.

Anslutningsförhandlingarna går ju framåt. Jag skulle önska att de gick lite snabbare framåt, framför allt på den kroatiska sidan, självfallet, av den enkla anledningen att vi har som en av de viktiga målsättningarna för det svenska ordförandeskapet att kunna avsluta dem under vår ordförandeperiod. Det är väl fortfarande möjligt, men det kräver lite högre växel i Zagreb.

Anf. 109 ORDFÖRANDE:

Då tackar vi för informationen i den punkten och går vidare till anslutningskonferensen med Turkiet.

Anf. 110 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Den anslutningskonferensen är relativt oproblematiske i det korta perspektivet. Det är två nya kapitel man kommer att öppna i det här sammanhanget. Däremot finns det väl en del relativt mörka moln på den lite långsiktigare horisonten, som det finns anledning att återkomma till vad gäller andra kapitel där det finns tendenser till blockeringar från olika medlemsstaters sida, delvis reformprocessen i Turkiet och sedan den

konstitutionella, rätt bekymmersamma processen i Turkiet självt. Men det är inte någonting som är föremål för diskussion här.

Jag tror att den här anslutningskonferensen blir relativt oproblematisk.

2007/08:37

13 juni

Anf. 111 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för informationen i den punkten och går vidare till trojkan EU–AU.

Anf. 112 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Ingen aning! Det står att det är en uppföljning av EU–AU-toppmötet. Det säger i och för sig ingenting alls, men det är det som det handlar om.

Anf. 113 ORDFÖRANDEN:

Ja, så är det! Då tackar jag faktiskt inte ens för informationen, utan vi lämnar den frågan.

Då återstår på rådsagendan bara godkännande av A-punktlistan. Det finns flera preliminära och troliga sådana, däribland utrikesfrågor. Sedan är det säkert lite annat också, som det brukar vara.

Jag finner sammanfattningsvis att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i dessa ärenden.

Vi är mig veterligen färdiga med utrikesministern för i dag, om han inte har något annat han vill ta upp med nämnden. Nej, jag finner inte så. Vi tackar för i dag och önskar trevlig helg och lycka till på rådet!

Innehållsförteckning

1 § Allmänna frågor och yttre förbindelser	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	1
Anf. 3 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s).....	1
Anf. 4 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	2
Anf. 5 MAGDALENA STREIJFFERT (s)	2
Anf. 6 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	3
Anf. 7 ORDFÖRANDEN	3
Anf. 8 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	3
Anf. 9 ORDFÖRANDEN	5
Anf. 10 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	5
Anf. 11 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 12 CARL B HAMILTON (fp).....	6
Anf. 13 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s)	7
Anf. 14 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	7
Anf. 15 HANS LINDE (v).....	8
Anf. 16 ULF HOLM (mp).....	9
Anf. 17 ÅSA LINDESTAM (s)	10
Anf. 18 ORDFÖRANDEN	10
Anf. 19 ÅSA LINDESTAM (s)	10
Anf. 20 ORDFÖRANDEN	10
Anf. 21 ÅSA LINDESTAM (s)	10
Anf. 22 ORDFÖRANDEN	10
Anf. 23 ÅSA LINDESTAM (s)	10
Anf. 24 ORDFÖRANDEN	11
Anf. 25 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	11
Anf. 26 ERIK A ERIKSSON (c).....	12
Anf. 27 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s)	13
Anf. 28 CHRISTER WINBÄCK (fp)	14
Anf. 29 ULF HOLM (mp).....	14
Anf. 30 ORDFÖRANDEN	15
Anf. 31 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	15
Anf. 32 ORDFÖRANDEN	16
Anf. 33 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	16
Anf. 34 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s)	16
Anf. 35 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	17
Anf. 36 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	17
Anf. 37 ORDFÖRANDEN	17
Anf. 38 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	18
Anf. 39 HANS LINDE (v).....	20
Anf. 40 SUSANNE EBERSTEIN (s).....	21
Anf. 41 ORDFÖRANDEN	21
Anf. 42 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	21
Anf. 43 SUSANNE EBERSTEIN (s).....	22
Anf. 44 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m)	22
Anf. 45 CHRISTER WINBÄCK (fp)	23
Anf. 46 ULF HOLM (mp).....	23
Anf. 47 ORDFÖRANDEN	24
Anf. 48 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	24

Anf. 49	CHRISTINA AXELSSON (s)	25	2007/08:37
Anf. 50	SOFIA ARKELSTEN (m)	26	13 juni
Anf. 51	Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	26	
Anf. 52	ORDFÖRANDEN	27	
Anf. 53	Utrikesminister CARL BILDT (m)	27	
Anf. 54	ORDFÖRANDEN	27	
Anf. 55	Utrikesminister CARL BILDT (m)	27	
Anf. 56	ORDFÖRANDEN	27	
Anf. 57	BJÖRN HAMILTON (m)	28	
Anf. 58	HANS LINDE (v)	28	
Anf. 59	ORDFÖRANDEN	28	
Anf. 60	Utrikesminister CARL BILDT (m)	28	
Anf. 61	ORDFÖRANDEN	28	
Anf. 62	Utrikesminister CARL BILDT (m)	28	
Anf. 63	ORDFÖRANDEN	29	
Anf. 64	Utrikesminister CARL BILDT (m)	29	
Anf. 65	ÅSA LINDESTAM (s)	29	
Anf. 66	Utrikesminister CARL BILDT (m)	29	
Anf. 67	ORDFÖRANDEN	30	
Anf. 68	Utrikesminister CARL BILDT (m)	30	
Anf. 69	ORDFÖRANDEN	31	
Anf. 70	Utrikesminister CARL BILDT (m)	31	
Anf. 71	ORDFÖRANDEN	31	
Anf. 72	Utrikesminister CARL BILDT (m)	31	
Anf. 73	ORDFÖRANDEN	31	
Anf. 74	Utrikesminister CARL BILDT (m)	32	
Anf. 75	ORDFÖRANDEN	32	
Anf. 76	Utrikesminister CARL BILDT (m)	32	
Anf. 77	ORDFÖRANDEN	32	
Anf. 78	Utrikesminister CARL BILDT (m)	32	
Anf. 79	ORDFÖRANDEN	32	
Anf. 80	Utrikesminister CARL BILDT (m)	32	
Anf. 81	ORDFÖRANDEN	32	
Anf. 82	Utrikesminister CARL BILDT (m)	33	
Anf. 83	ORDFÖRANDEN	35	
Anf. 84	GUSTAV BLIX (m)	35	
Anf. 85	ORDFÖRANDEN	35	
Anf. 86	Utrikesminister CARL BILDT (m)	35	
Anf. 87	ORDFÖRANDEN	35	
Anf. 88	Utrikesminister CARL BILDT (m)	35	
Anf. 89	ORDFÖRANDEN	35	
Anf. 90	Utrikesminister CARL BILDT (m)	36	
Anf. 91	ORDFÖRANDEN	36	
Anf. 92	Utrikesminister CARL BILDT (m)	36	
Anf. 93	ORDFÖRANDEN	36	
Anf. 94	HANS LINDE (v)	36	
Anf. 95	ORDFÖRANDEN	36	
Anf. 96	HANS LINDE (v)	37	
Anf. 97	ORDFÖRANDEN	37	
Anf. 98	HANS LINDE (v)	37	
Anf. 99	MAGDALENA STREIJFFERT (s)	37	

2007/08:37
13 juni

Anf. 100	ULF HOLM (mp).....	38
Anf. 101	ORDFÖRANDEN	38
Anf. 102	Utrikesminister CARL BILDT (m).....	38
Anf. 103	ORDFÖRANDEN	39
Anf. 104	HANS LINDE (v).....	39
Anf. 105	MAGDALENA STREIJFFERT (s)	40
Anf. 106	Utrikesminister CARL BILDT (m).....	40
Anf. 107	ORDFÖRANDEN	40
Anf. 108	Utrikesminister CARL BILDT (m).....	40
Anf. 109	ORDFÖRANDEN	40
Anf. 110	Utrikesminister CARL BILDT (m).....	40
Anf. 111	ORDFÖRANDEN	41
Anf. 112	Utrikesminister CARL BILDT (m).....	41
Anf. 113	ORDFÖRANDEN	41